



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MÍSTNÍ PLÁN INKLUZE MĚSTA RUMBURK A OBCE STARÉ KŘEČANY PRO OBDOBÍ 2018-2021

Město Rumburk



Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15 001/0000586. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.



Obsah

1. ÚVODNÍ ČÁST	3
1.1. Základní informace o nositeli plánu	4
1.2. Tvorba plánu	5
2. ANALYTICKÁ ČÁST	8
2.1. Popis škol, školských a neškolských zařízení na území města Rumburku a obce Staré Křečany	8
2.1.1. Předškolní výchova, mateřské školy	8
2.1.2. Jiné formy předškolní přípravy	10
2.2. Základní školy	10
2.3. Speciální základní škola a Praktická škola Rumburk	15
2.4. Střední školy	15
2.5. Školní poradenská zařízení	17
2.6. Další zařízení poskytující zájmové a neformální vzdělávání a/nebo pracující s rodinou a dítětem	18
3. ANALÝZA PROBLÉMŮ A STRATEGICKÁ ČÁST	20
3.1. Oblast vzdělávání - popis výchozí situace	20
3.2. Oblast Předškolní vzdělávání	22
3.3. Oblast Základní školy	28
3.4. Oblast Střední školy	34
3.5. Oblast Neformální vzdělávání	37
4. POPIS IMPLEMENTACE MPI	39
5. PŘEDPOKLÁDANÝ ODHAD ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ V RÁMCI KPSVL	40
6. ANALÝZA RIZIK	41
7. MONITOROVÁNÍ A EVALUACE MPI	42
8. KOMUNIKAČNÍ PLÁN REALIZACE MPI	43
Příloha č. 1 Strategický rámec investičních priorit MAP ORP Rumburk do roku 2023	44
Příloha č. 2 Stromy příčin	46
Příloha 2.1. Předškolní vzdělávání	46
Příloha 2.2. Základní vzdělávání	48
Příloha 2.3. Střední školy	50
Příloha 2.4. Neformální vzdělávání	52



1. ÚVODNÍ ČÁST

Předkládaný dokument – Místní plán inkluze v oblasti vzdělávání (dále jen MPI), je zpracováván v obcích zapojených do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen KPSVL), je samostatnou přílohou Strategického plánu sociálního začleňování města Rumburk a obce Staré Křečany (dále jen SPSZ) pro období 2017 - 2020.

KPSVL je nástrojem pomoci městům a obcím při sociálním začleňování sociálně vyloučených obyvatel v rámci čerpání prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů za místní podpory Agentury pro sociální začleňování. Cílem KPSVL je zajištění co nejadresnějšího a nejkomplexnějšího využití prostředků ze tří operačních programů ve prospěch sociálního začleňování v obcích ČR. Na úrovni měst dochází ke koordinaci všech místních aktérů, kteří spolu vytvářejí Strategický plán sociálního začleňování podle přesně stanovené metodiky. Schválený plán, jehož nositelem je obec, se zároveň stává podkladem pro čerpání z Operačního programu Zaměstnanost, z Integrovaného regionálního operačního programu a z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

MPI je v souladu s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty, zvláště Místním akčním plánem, Dlouhodobými záměry v oblasti vzdělávání, Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 a platnými Akčními plány inkluzivního vzdělávání MŠMT.

Město a obec ve spolupráci s pracovní skupinou pro vzdělávání a zástupci Agentury pro sociální začleňování (dále jen ASZ), resp. s lokálními experty a konzultanty, vytváří MPI, jehož cílem je systemizace opatření na podporu inkluzivního a kvalitního vzdělávání ve městě a obci v rámci místní vzdělávací soustavy. Plán je vypracován na dobu 3 let. Návrh plánu obsahuje identifikaci problémů v oblasti inkluzivního vzdělávání a rámcový návrh možných opatření řešících daný problém.

Jedná se o „plán“ a s ohledem na místní specifika či na reálné aktuální problémy či změny, se může v řešeném období stát to, že ne všechny stanovené cíle se podaří naplnit. I proto bude nutná důkladná evaluace a aktualizace, aby se právě nesplněná nebo neprosazená opatření mohla přehodnotit a případně zařadit do další fáze inkluzivního procesu. K plánování dojde v rámci základní sítě klíčových aktérů na území obce zapojené do KPSVL (zejména zástupci zřizovatele, ASZ, vedení škol a školských zařízení, neziskových organizací). Opatření přijatá v rámci MPI řeší především problematiku zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, zejména zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků socioekonomicky znevýhodněných a pocházejících z odlišného kulturního prostředí, tj. dětí a žáků žijících v sociálně vyloučených lokalitách či ohrožených sociálním vyloučením.

MPI je zpracován v kontextu předpokládaného demografického a sociálně ekonomického vývoje a s ohledem na efektivitu vzdělávací soustavy v místě s ohledem na počty výše zmíněných skupin. Pro nastavení opatření bude také sloužit analýza místní vzdělávací sítě, jejímž účelem je popsat místní vzdělávací síť jak kvalitativně, tak kvantitativně; primárně budou zjišťovány systémové bariéry v přístupu ke vzdělávání a navrhována opatření na jejich překonávání. MPI nicméně není pouze o definování toho, co nefunguje. MPI si klade za cíl také podporovat stávající aktivity v lokalitě, které jsou úspěšné.



1.1. Základní informace o nositeli plánu

Město Rumburk a obec Staré Křečany leží v bývalém okrese Děčín, který se rozkládá v nejseverovýchodnější části Ústeckého kraje – ve Šluknovském výběžku. Katastrální plocha Rumburku je 2 472 ha a Starých Křečan 3 675 ha. Město Rumburk se skládá ze tří místních částí: Rumburk, Horní Jindřichov a Dolní Křečany. Obec Staré Křečany se skládá z šesti místních částí: Staré Křečany, Brtníky, Panský, Valdek, Nové Křečany a Kopec. K 1. lednu 2017 žilo v Rumburku 11 095 obyvatel, ve Starých Křečanech 1 258 obyvatel¹. Rumburk a Staré Křečany tvoří spolu s německým Seifhennersdorfem, Varnsdorfem a německým Großschönau pás sídelní aglomerace, která se nachází v údolí řeky Mandavy a je na třech místech protnuta česko-německými státními hranicemi.

Město Rumburk je obcí s rozšířenou působností, jejíž území se rozkládá na 266 km², tedy 5 % území Ústeckého kraje. Do působnosti ORP Rumburk spadá 12 obcí, z nichž 7 má statut města (Dolní Poustevna, Jiříkov, Krásná Lípa, Mikulášovice, Rumburk, Šluknov, Velký Šenov). Ostatní obce jsou Doubice, Lipová, Lobendava, Staré Křečany a Vilémov. Ve správním obvodu žije v celkem 52 částech obcí 33 646 obyvatel, přičemž obyvatelstvo Rumburku, tedy sídla správního obvodu, tvoří 33 % obyvatel ORP. Hustota osídlení na území ORP je přibližně 128/ km². Správní obvod na jihu sousedí s územími ORP Varnsdorf a ORP Děčín. Díky svému umístění ve výběžku je dále obvod ze tří stran obklopen územím Spolkové republiky Německo a nachází se zde proto několik hraničních přechodů.

Znevýhodňujícím faktorem regionu je ekonomická struktura Šluknovského výběžku, který dříve býval silně orientovaný na textilní průmysl. Zejména Rumburk je městem s významnou tradicí průmyslové výroby a velkou kapacitou pracovních sil, většina výrobních provozů je v současné době utlumena, některé zcela zanikly. Zároveň jde díky blízkosti řady chráněných krajinných oblastí a národních parků také o oblíbenou rekreační oblast, kde značná část původního domovního fondu slouží pro účely druhého bydlení.

Dle Vstupní analýzy pro město Rumburk a obec Staré Křečany (prosinec 2016) bylo na vnitřním území Rumburku a Starých Křečan identifikováno několik tzv. sociálně vyloučených mikro lokalit, tedy jednotlivé domy, které nesou znaky sociálního vyloučení. Tento typ lokality je charakteristický tím, že jeho obyvatelé nemají tolik ztížený přístup ke službám a ke zdrojům určeným pro obyvatele města/obce jako v případě geograficky vyloučených lokalit.

Sociálním vyloučením je označován proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení je manifestován v různých rovinách, například sociální, prostorové, ekonomické či symbolické.

Sociální vyloučení se vyznačuje různými charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Společná všem lokalitám a jejím obyvatelům je skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze sociálního vyloučení, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci.

Základními indikátory sociálního vyloučení je materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování, kriminality a vysoká míra migrace. Právě kombinace těchto ukazatelů zasaženým jednotlivcům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Kombinace intenzity přítomnosti těchto jevů vytváří charakter jednotlivých lokalit. Pokud dochází k vyšší koncentraci osob

¹ Zdroj: Český statistický úřad, Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2017



s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě (dále jen SVL).

Rumburk a Staré Křečany jsou v případě typologie sociálně vyloučených lokalit velmi specifickým případem. Na území tohoto města a obce se totiž, až na jednu výjimku, kterou je ubytovna na hranicích se SRN, nevyskytují souvislé prostorově segregované lokality.

Dle výše zmíněné Vstupní analýzy bylo na území Rumburku identifikováno (stav k říjnu 2016) 30 mikro lokalit a počet osob žijících v sociálním vyloučení přibližně 460. Na území Starých Křečan bylo identifikováno 15 mikro lokalit a přibližně 150 osob žijících v sociálním vyloučení.

1.2. Tvorba plánu

Místní plán inkluze vznikl ve spolupráci zástupců obce Staré Křečany, města Rumburk, ředitelů škol, zájmového a neformálního vzdělávání, Místního akčního plánu vzdělávání pro ORP Rumburk, neziskových organizací a dalších institucí vstupujících do procesu vzdělávání a trávení volného času dětí a mládeže (viz složení pracovní skupiny).

Seznam členů PS Vzdělávání:

Organizace	Zastupující člen
Město Rumburk, Odbor školství, kultury a tělovýchovy	Bc. Štefáčková Iva, vedoucí OŠKT
Město Rumburk	Tran Tomáš, manažer SPSZ
MŠ Komenského	Bc. Majarová Martina, ředitelka
MŠ Krásnolipská	Bc. Kraušnerová Andrea, ředitelka
MŠ V Podhájí	Bc. Tejnorová Michaela, ředitelka
MŠ Sukova	Jindrová Alena, ředitelka
MŠ Vojtěcha Kováře	Miškovská Adriana, ředitelka
ZŠ Tyršova	Bc. Masařová Jana, tajemnice školy
ZŠ U Nemocnice	Ing. Bušková Romana, ředitelka
ZŠ Vojtěcha Kováře	Mgr. Hovorková Jitka, ředitelka
ZŠ a MŠ Staré Křečany	Mgr. Macková Miroslava, ředitelka
ZŠ Pastelka	Mgr. Jindrová Anna, zástupkyně ředitelky
Speciální základní škola	Mgr. Šamša Vladimír, ředitel
Gymnázium Rumburk	Mgr. Veselá Kamila, výchovná poradkyně
SoŠ Mediální grafiky a polygrafie	Mgr. Bc. Uher Jiří, ředitel
Střední zdravotní škola a Obchodní akademie	Mgr. Pokorný Ladislav, ředitel
Oblastní charita Rumburk	Škodová Martina, Dis., ředitelka
Salesiánský klub mládeže	Mgr. Baráková Lenka, vedoucí klubu
Schrödingerův institut	Bc. Doušová Gabriela, ředitelka
Dům dětí a mládeže Rumburk	Bc. Švábová Helena, ředitelka
Pedagogicko- psychologická poradna Rumburk	Mgr. Valová Renata, vedoucí poradny
Místní akční plán ORP Rumburk	Kracmanová Hana, projektová manažerka

Při tvorbě plánu byla využita data jednotlivých organizací (např. Výroční zprávy škol, Zahajovací výkazy škol), stávající dokumenty lokálního partnerství – Vstupní analýzy pro Rumburk a Staré Křečany, Strategický plán sociálního začleňování města Rumburk a obce Staré Křečany 2017-2020, Strategický rámec MAP ORP Rumburk a další.



Pro potřebu tvorby MPI došlo k několika společným setkáním celé pracovní skupiny Vzdělávání: 16. ledna 2017, 26. ledna 2017, 22. května 2017. Kromě toho proběhlo několik individuálních setkání s konkrétními aktéry nebo dalšími členy jiných pracovních skupin Lokálního partnerství.

Město Rumburk a obec Staré Křečany jsou dále zapojeni do projektu **Místní akční plán vzdělávání** (dále jen MAP) pro ORP Rumburk, jehož realizátorem je Místní akční skupina Český sever, z. s., ve spolupráci s partnerem bez finančního příspěvku, městem Rumburk. MAP tvoří realizační tým spolu se zřizovateli škol, učiteli, rodiči, žáky a širokou veřejností. Je zaměřen na podporu kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let věku. Dále na podporu spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání – společné sdílení informací, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro řešení místně specifických problémů a potřeb. Bude zároveň sloužit jako podklad pro čerpání dotačních prostředků.²

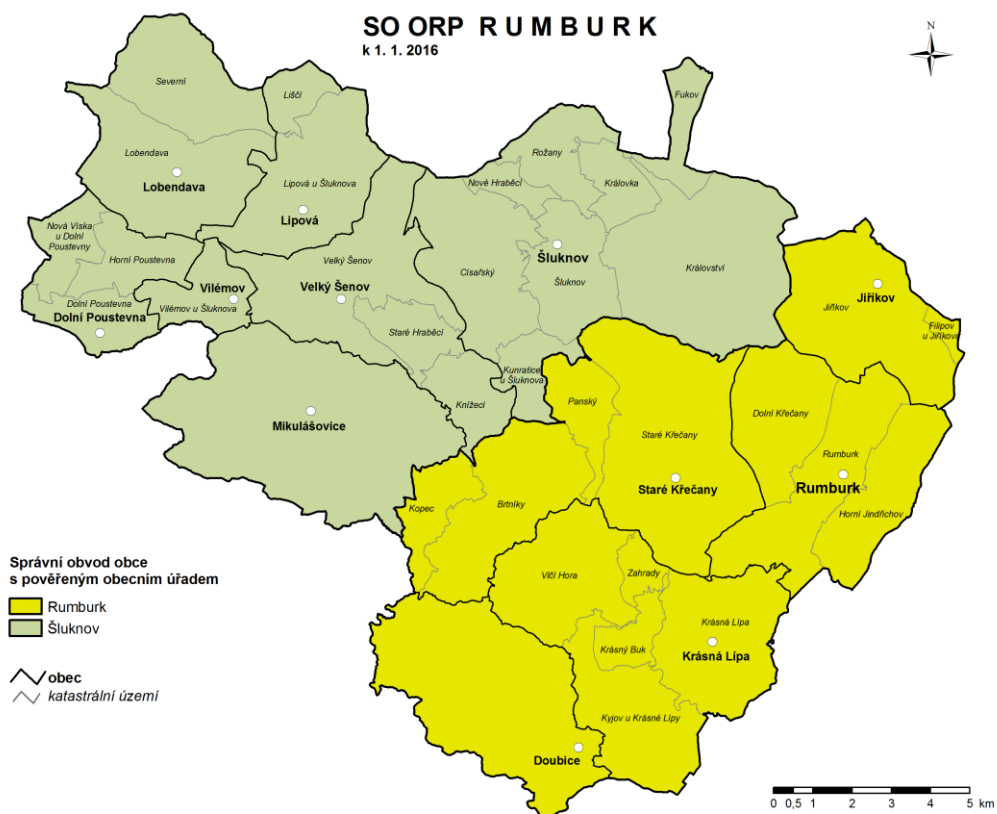
MAP stanovuje priority a uskutečňuje jednotlivé kroky k dosažení cílů vzdělávací politiky v daném území. Územně je ohraničen pro celou ORP Rumburk – viz obrázek níže, jeho dosah je tedy větší než dosah Místního plánu inkluze, který se týká jedné konkrétní obce, případně svazku obcí. Zástupci města Rumburk a obce Staré Křečany se pravidelně účastní pracovních setkání MAP Rumburk, mají možnost spoluvytvářet a připomínkovat Strategický rámec priorit MAP Rumburk. Mezi hlavní priority a cíle MAP patří:

- Moderní, kvalitní a dostupné základní vzdělávání s ohledem na potřeby každého žáka a včetně žáků nadaných
- Infrastruktura – rekonstrukce, údržba
- Kvalitní a moderní předškolní vzdělávání s ohledem na dostupnost a inkluzi
- Zájmové a neformální vzdělávání
- Spolupráce, síťování a sdílení³

Místní akční skupina Český sever zároveň poskytuje mateřským a základním školám na svém území bezplatnou poradenskou a metodickou podporu v rámci podání žádostí o dotaci a realizaci projektu OP VVV Šablony – Zjednodušené financování škol.

² Místní akční skupina Český sever, Výroční zpráva 2016, str. 5

³ Strategický rámec MAP pro území SO ORP Varnsdorf a SO ORP Rumburk, verze 2.0, 2018



Obr. 1 Administrativní mapa správního obvodu Rumburk, Zdroj: Český statistický úřad



2. ANALYTICKÁ ČÁST

Z hlediska vzdělanosti je v regionu viditelný jasný trend: lidé s vyšším vzděláním odchází pryč z regionu a v místě zůstávají převážně lidé, kteří dosáhli nižšího stupně vzdělání, nebo nemají vzdělání žádné.

2.1. Popis škol, školských a neškolských zařízení na území města Rumburku a obce Staré Křečany

V Rumburku se nachází relativně vysoký počet mateřských, základních i středních škol. Činností mateřských a základních škol, zřizovaných městem Rumburk, se zabývá Odbor školství, kultury a tělovýchovy Městského úřadu Rumburk.⁴ Odbor školství, kultury a tělovýchovy se dále organizačně člení na: úsek školství, úsek správy příspěvkových organizací, úsek kultury a sportu, úsek redakce rumburských novin, úsek cestovního ruchu a propagace města, úsek městského informačního centra, úsek vztahů k veřejnosti.

Město Rumburk má vypracovaný Plán prevence kriminality, do kterého jsou nějakým způsobem zapojeny všechny vzdělávací subjekty ve městě. Jako jeden z poradních orgánů Rady města Rumburk působí od roku 2013 Komise prevence kriminality. Jejími členy jsou kromě jiných také zástupci ZŠ Tyršova a ZŠ U Nemocnice. Jednotlivé školy pak mají vypracovaný vlastní Minimálně preventivní program pro každý školní rok.

2.1.1. Předškolní výchova, mateřské školy

Z celkového počtu šesti mateřských škol na svém území jich město Rumburk zřizuje pět: MŠ Komenského, MŠ Krásnolipská, MŠ Vojtěcha Kováře, MŠ V Podhájí a MŠ Sukova. Dále je v Rumburku ještě MŠ Klíček, jejímž zřizovatelem je Farní sbor Českobratrské církve evangelické.

Školské obvody mateřských škol zřízených městem Rumburk jsou vymezeny Obecně závaznou vyhláškou města Rumburk č. 2/2016, která má platnost od prosince 2016. V podstatě všechny MŠ mají ve své spádové oblasti některou ze sociálně vyloučených lokalit. Nejpočetnější lokality, kde je zároveň největší počet rodin s dětmi, spadají pod MŠ Krásnolipská.

Z hlediska kapacity je v Rumburku největší MŠ V Podhájí, v současné době ji může navštěvovat až 104 dětí. Jedná se o jednopatrovou panelovou budovu se zahradou, na sídlišti mimo centrum města. V případě ostatních MŠ jde o budovy vilového typu se zahradou. Nejmenší kapacitu má soukromá MŠ Klíček, může ji navštěvovat 25 dětí. Naplněnost většiny mateřských škol byla v říjnu 2016 vyšší než 96%. Jedinou výjimkou byla MŠ Krásnolipská. Tato její nižší naplněnost oproti původní kapacitě byla způsobena zřízením speciální třídy. Tato třída (jako jediná v Rumburku) je určena pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Od školního roku 2017/18 má škola již plnou obsazenost. Vzdělávají se zde autisté, děti s ADHD, s narušenou komunikační schopností, s mentální retardací. Děti i z této třídy přestupují do běžných základních škol. MŠ ale nemá bezbariérový přístup, takže se zde nemohou vzdělávat děti s pohybovým postižením.

⁴ Působnost a rámcová náplň činnosti jednotlivých odborů Městského úřadu Rumburk je vymezena Přílohou č. 1 Organizačního řádu Městského úřadu Rumburk, platného od 1. 7. 2017



Ze Zahajovacích výkazů i z dotazování vyplývá, že děti se speciálními vzdělávacími potřebami dochází nejčastěji na MŠ Krásnolipská a MŠ V Podhájí, v těchto MŠ zároveň pracují i asistenti pedagoga. Všechny mateřské školy se věnují logopedické prevenci a nácvikům dle doporučení SPC. Některé MŠ již mají zkušenost i s docházkou dvouletých dětí.

V obci Staré Křečany je jedna mateřská škola. Ještě ve školním roce 2012/13 se naplněnost této MŠ pohybovala kolem 82%, ale od té doby prudce stoupla a nyní se již drží několik let na hranici 98%. Ačkoliv situace na základní škole ve Starých Křečanech je odlišná (za posledních 5 let tam naplněnost nepřesáhla 50%), současné vedení školy je optimistické a má mnoho plánů na využití půdních prostor budovy základní školy. Námětů na využití prostor je více, např. centrum volného času s preventivními programy pro děti nebo i rozšíření kapacity stávající mateřské školy.

Mateřské školy – říjen 2016

Součást školy	Kapacita/ počet žáků	Počet tříd celkem/z toho speciálních	Počet pedagogů/asistentů pedagoga	Počet dětí se SVP
MŠ Komenského	75/73	3/0	6/0	0
MŠ V Podhájí	104/102	4/0	8 /1	1
MŠ V Kováře	50/49	2/0	4 i s ředitelkou/AP 0	0
MŠ Sukova	60/58	3/0	5 i s ředitelkou/AP 0	0
MŠ Krásnolipská	56/37	3/1	4/2	14
MŠ Klíček	25/25	1/0	2/1	1
Celkem Rumburk	370			
MŠ Staré Křečany	40/39	2/0	3/0	2

Všechny mateřské školy před zápisem organizují kroužky pro předškoláky a přípravná setkání pro rodiče. Podle slov některých ředitelky MŠ chodí rodiče častěji na Dny otevřených dveří základních škol.

V průběhu září a října 2017 probíhalo v Rumburku a Starých Křečanech dotazníkové šetření k zavádění povinného předškolního ročníku (dále PPR), na němž se kromě Agentury pro sociální začleňování, podílela také organizace Člověk v tísni, o.p.s. a další partneři. V rámci tohoto šetření byly mateřské školy dotazovány na průběh zápisu, na změny ve školním řádu v souvislosti se zavedením PPR a také na využívání tzv. individuálního vzdělávání. Z dotazování vyplynulo (údaje z října 2017), že v rámci všech MŠ v Rumburku a Starých Křečanech je individuálně vzděláváno celkem 5 dětí.

Zápis do MŠ v roce 2017 byl 2. května. V Rumburku bylo nicméně stanoveno tzv. zápisové období, které trvalo až do 16. května 2017, do té doby se rodiče mohli dostavit k zápisu nebo o něj projevit zájem. V praxi to probíhalo tak, že po tomto datu již většina MŠ nečekala, zda se dostaví zákonní zástupci dětí, které k nim spádově patří a případná volná místa obsadila aktuálními zájemci. Dle informací pracovníků Odboru školství se k řádnému zápisu do MŠ zřizovaných městem Rumburk nedostavilo celkem 26 dětí. Seznam těchto dětí byl odeslán do MŠ obcí ve správním obvodu Rumburk i do všech ostatních MŠ sousedního správního obvodu Varnsdorf. Spolu s tím byli ještě jednou obesláni rodiče. Tímto způsobem se podařilo „nalézt“ asi 13 dětí, bohužel zbývajících 11 se nepodařilo žádným způsobem kontaktovat a jejich seznam byl předán na Oddělení sociálně právní ochrany, Odboru sociálních věcí a zdravotnictví.



2.1.2. Jiné formy předškolní přípravy

Přípravné třídy mají nebo v minulosti měly např. tyto okolní obce a města: ZŠ v Jiříkově, ZŠ T. G. Masaryka ve Šluknově, ZŠ Krásná Lípa. V minulosti byla přípravná třída otevřena při Speciální ZŠ a Praktické škole v Rumburku.

V Rumburku ve školním roce 2016/17 ani 2017/18 přípravná třída otevřena nebyla. Ani jedna ze škol totiž nesplnila podmínku pro otevření přípravné třídy - minimálně deset dětí, kterým byl doporučen odklad školní docházky. Podle dostupných informací bude ale od školního roku 2018/19 otevírat ZŠ U Nemocnice přípravnou třídu pro děti, kterým byl doporučen odklad školní docházky.

Některé školy si předškolní přípravu realizují alespoň částečně vlastními silami, např. ZŠ Vojtěcha Kováře, která každý rok v lednu pořádá projekt Školička pro předškoláky.

Zhruba jeden rok provozovala (do konce roku 2015) Oblastní Charita Rumburk v centru města předškolní klub Předškoláček. Program byl zaměřen především na děti, které pocházely z nepodnětného prostředí, s cílem zvýšit jejich šance na úspěšné zahájení školní výuky v ZŠ. Předškoláček byl v provozu každý den v dopoledních hodinách, průměrná denní návštěvnost byla 10 dětí.

Na ideu klubu Předškoláček navázal v roce 2016 **Schrödingerův institut** se svým předškolním klubem **Koťátko**. Kromě Rumburku má klub svá střediska ještě v Jiříkově a v Mikulášovicích. Je určen pro děti od dvou do sedmi let. Ačkoliv je primárně určen pro děti ze sociálně slabších poměrů, navštěvují ho i děti z rodin, které nemůžeme označit jako „ekonomicky“ slabé, spíše se jedná o nepodnětné či nefunkční rodiny. Jedná se o děti, které se buď připravují na vstup do ZŠ, mají odklad školní docházky nebo jsou ze školní docházky „vráceny“ zpět do MŠ, ale původní MŠ je z kapacitních důvodů nemůže přijmout.

Dalším zařízením s podobnou cílovou skupinou je **Mateřské centrum Koťátko** (shoda jmen s výše uvedeným klubem), které provozuje Salesiánský klub mládeže Rumburk – Jiříkov. Centrum je určeno pro rodiče/prarodiče s dětmi na mateřské či rodičovské dovolené, kteří pečují o děti ve věku 0 – 6 let. Centrum poskytuje zázemí ke vzájemnému setkávání, sdílení, výměně zkušeností pro podnětný rozvoj dětí i rodičů. Centrum je zařazeno do sítě mateřských center. Na vlastní aktivitu rodičů je zde kladen větší důraz (např. než v klubu Koťátko, které je určeno primárně pro děti).

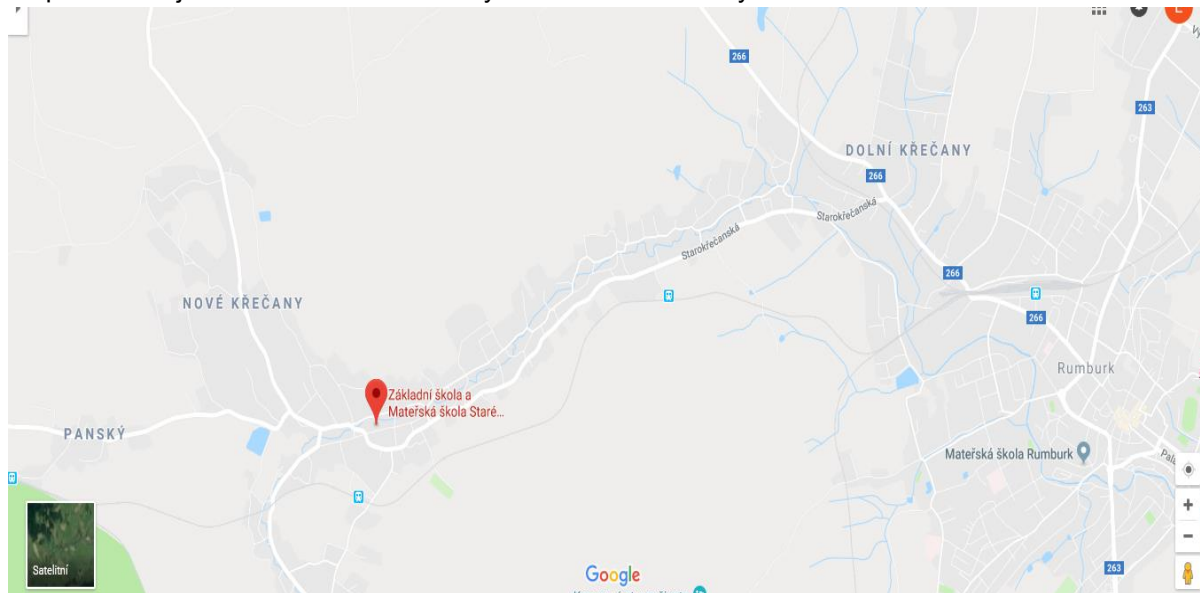
2.2. Základní školy

Z celkového počtu 4 základních škol na svém území jich město Rumburk zřizuje tři. Z těchto tří základních škol jsou ale pouze dvě úplné, tj. poskytují vzdělání žákům z 1. i 2. stupně. Třetí škola, ZŠ Vojtěcha Kováře, která sídlí v okrajové části města, v Horním Jindřichově, poskytuje vzdělání pouze žákům 1. stupně. Čtvrtou základní školou na území města Rumburk je soukromá škola Pastelka, ta poskytuje vzdělání také pouze žákům 1. stupně. Dále, žádná z běžných základních škol nemá zřízenou speciální třídu. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou rozmístěni po různých ročnících.



V obci Staré Křečany se nachází jedna základní škola. Jde o malotřídní školu, která je ve středu poměrně roztáhlé obce.

Mapa zobrazující umístění základní školy v obci Staré Křečany



<https://www.google.cz/maps>

Spádové obvody základních škol zřizovaných městem Rumburk jsou vymezeny Obecně závaznou vyhláškou města Rumburk č. 1/2005, kde je mimo jiné uvedeno, že žáci z páté třídy ZŠ V. Kováře budou dále pokračovat na ZŠ U Nemocnice. V praxi to bývá tak, že cca 42% žáků přechází na ZŠ U Nemocnice, ostatní jdou buď na Gymnázium Rumburk, nebo na ZŠ Tyršova. Na druhý stupeň ZŠ U Nemocnice přechází také většina dětí ze soukromé ZŠ Pastelka. Tato skutečnost vyplývá především z toho, že obě školy, tj. ZŠ U Nemocnice i ZŠ Pastelka, jsou zapojeny do mezinárodního projektu SCHKOLA.

Sociálně vyloučené lokality nespádají pouze pod jednu školu, ale nejvíce je přítomností sociálně vyloučených lokalit na svém spádovém území zatížena ZŠ Tyršova. V tomto případě se totiž jedná také o panelové domy, kde žije asi 40 rodin s dětmi.

Z dostupných dat vyplývá, že za posledních 5 let konstantně stoupá počet žáků dojíždějících na základní školy v Rumburku, tj. včetně soukromé ZŠ Pastelka. Např. ve školním roce 2015/16 docházelo na rumburské základní školy (včetně ZŠ Pastelka) celkem 1 120 žáků, z toho jich bylo 236 dojíždějících z okolních obcí (Staré Křečany, Jiříkov, Krásná Lípa, Šluknov). Toto číslo tvoří zhruba 21% žáků na všech rumburských školách, ve školním roce 2010/11 byl poměr těchto dojíždějících 11%. Z výše uvedených informací vyplývá, že klima na ZŠ U Nemocnice a ZŠ Tyršova je od 2. stupně ovlivněno poměrně výraznou zatěžkávací zkouškou – nově nastoupivšími žáky na 2. stupeň, kteří přichází z okolních obcí. Dochází k pomalému vytváření nového třídního kolektivu.

Rumburské školy jsou zapojeny do řady projektů a aktivit, které mají za cíl zkvalitnit výuku. Tyto realizované projekty jsou uvedeny buď ve výroční zprávě školy, nebo přímo na webu školy. Vzhledem ke své příhraniční poloze se v několika případech jedná i o projekty mezinárodní, spolupracující



subjekty jsou z oblasti tzv. Trojzemí (Polsko, Německo, Česká republika). Své webové stránky používají pro svou prezentaci a informování rodičů i široké veřejnosti všechny školy. Jsou na nich kontakty na jednotlivé učitele, výchovné poradce, školní preventisty, dále informace o konzultačních hodinách, plánovaných i proběhlých akcích, aj.

ZŠ Tyršova a ZŠ U Nemocnice se od poloviny srpna 2016 zapojily do mediačního výcviku, který probíhal pilotně na několika školách v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Pracovalo se s vedením škol, se sborovny, s vybranými učiteli, kteří se zúčastnili mediačního výcviku a s vybranými žáky druhých stupňů pro peer mediační výcvik.

ZŠ Tyršova

Jedná se o jednu ze dvou velkých základních škol v Rumburku. Je umístěna v centru města ve třech budovách. Kromě žáků ze spádové oblasti do ní dojíždí ještě další žáci ze širokého okolí. ZŠ Tyršova je nejvíce zatížena přítomností sociálně vyloučených lokalit na svém spádovém území. Na druhý stupeň této základní školy přechází velmi často žáci ze Starých Křečan, kde druhý stupeň není. Řada žáků ale dojíždí již na první stupeň. Jedná se obvykle o děti rodičů, kteří do Rumburku dojíždí za prací, nebo si ve Starých Křečanech coby určitým rumburským „suburbu“ postavili nový dům.

ZŠ Tyršova se od srpna 2016 až do dubna 2017 účastnila projektu Mediace do škol, stejně jako ZŠ U Nemocnice a dalších několik vybraných škol v Ústeckém a Moravskoslezském kraji.

Na ZŠ Tyršova se od září 2017 realizoval projekt určený pro žáky 1. a 6. tříd. Sloužil jednak k usnadnění přechodu z MŠ na ZŠ (pro 1. třídu) a pak také pro usnadnění přechodu mezi 1. a 2. stupněm (pro 6. třídu). Jedná se opakovanou spolupráci s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Na začátku školního roku na školu dojížděli studenti 4. a 5. ročníku Pedagogické fakulty. Pod dohledem vysokoškolských pedagogů měli mít 2x týdně setkání s žáky, kteří byli vytipováni jako ohrožení školní neúspěšností. Tato setkávání probíhala do prosince 2017.

ZŠ U Nemocnice

Jde o základní školu s největší kapacitou, navštěvuje ji největší počet žáků v Rumburku. Podobně jako u ZŠ Tyršova, i sem kromě žáků ze spádové oblasti dojíždí ještě žáci z Krásné Lípy, Jiříkova, Varnsdorfu a Šluknova. V celkovém odhadu může jít i o 70 dojíždějících žáků, což rozhodně není zanedbatelné číslo, když přihlídneme k tomu, že škola má kapacitu 600 žáků a její naplněnost se pohybuje kolem 520 žáků (červen 2016 – 534 žáků, prosinec 2017 – 514 žáků). Tato informace svědčí o tom, že škola je i v okolních obcích a městech vnímána jako kvalitní.

Škola je velmi aktivní, co se projektové činnosti týče. Z těch největších můžeme zmínit např. tyto:

- od září 2016 je zde na 2 roky pilotně ověřováno fungování žákovských parlamentů. Realizátorem a hlavním garantem ověřování je Národní ústav pro vzdělávání.
- od září 2015 je škola zapojena do projektu Hodina pohybu navíc, jehož cílovou skupinou jsou žáci 1. - 3. ročníku.
- od srpna 2016 do dubna 2017 byla škola zapojena do projektu Mediace do škol
- již několik let je zapojena do projektu mezinárodní spolupráce (Polsko, Německo, Česká republika) v rámci Svazu škol Schkola. V samotném Rumburku je partnerskou organizací také soukromá ZŠ Pastelka. V říjnu 2017 např. v rámci této spolupráce začal tříletý projekt na vybudování školních řemeslných dílen. S ohledem na textilní minulost nejen samotného Rumburku, ale i celého regionu, padla volba právě na textilní dílny, ve kterých si žáci školy i partnerských škol budou moci vyzkoušet jednoduché textilní techniky.



Od školního roku 2018/2019 bude škola otevírat přípravnou třídu pro děti, kterým byl doporučen odklad školní docházky.

ZŠ Vojtěcha Kováře

Jde o neúplnou plnotřídní školu s prvním stupněm. Je spádová pro okrajovou část Rumburku, vilovou a domkářskou část Horní Jindřichov. Podle Obecně závazné vyhlášky města Rumburku č. 1/2005 by měli žáci z této školy přecházet na 2. stupeň na ZŠ U Nemocnice. V praxi to bývá tak, že cca 42% žáků přechází na ZŠ U Nemocnice, ostatní jdou buď na Gymnázium Rumburk, nebo na ZŠ Tyršova, případně do jiných škol.

Škola se výrazněji zaměřuje na environmentální vzdělávání, preventivní aktivity a budování pozitivního sociálního klimatu a vztahů s rodiči a komunitou školy. Pro předškoláky pořádá škola vlastní projekt Školička pro předškoláky. Projekt probíhá celý leden, vždy jedno odpoledne v týdnu. Mezi rodiči má velký ohlas.

ZŠ Staré Křečany

Jedná se o neúplnou malotřídní školu s prvním stupněm, která tvoří jeden právnický subjekt spolu s mateřskou školou. Škola sídlí ve středu roztahlé obce Staré Křečany. Škola je spádová pro části obce Staré Křečany, Brtníky, Panský a Valdek. V 80. letech 20. století byl na zdejší škole zrušen 2. stupeň, v posledních pěti letech naplněnost nepřesáhla 50%.

Škola byla do dubna 2017 držitelem certifikace **Férová škola**, kterou uděluje Liga lidských práv. Podle současné ředitelky to ale škole nic nepřineslo a o nové udělení certifikace již nebude žádat. Podle ní je s podobnými projekty, např. i Zdravá škola, spojeno neúměrné množství administrativy, a jako „pozitivní signál“ pro rodiče toto označení údajně nefungovalo. Vedení školy uznává, že mnoho žáků ze Starých Křečan do místní základní školy ani nenastoupí. Někteří rodiče zkrátka malotřídní školu vnímají jako neplnohodnotnou a vozí své děti do škol v Rumburku, např. cestou do práce. Ze zdánlivé nevýhody – škola v malé obci, se současné vedení ale snaží udělat přidanou hodnotu. I škola v malé obci může být moderně vybavena a nabízet žákům kvalitní vzdělávání. Všichni žáci se znají, spolupracují spolu a vzájemně si pomáhají. Základními pilíři, na kterých chce škola stavět, není jen materiální vybavení, ale především lidský přístup, při výuce ze strany učitelů individuální přístup. Díky častějším školním akcím mohou rodiče přímo s učiteli diskutovat o chodu školy a o návrzích, jak zvelebit školní prostředí, atd.

ZŠ Pastelka, o.p.s.

Jedná se o soukromou základní školu, jejíž činnost byla zahájena v září 2005. Škola se nachází asi 1,5 km od centra Rumburku. I vzhledem ke své vzdálenosti od středu města je zde poměrně vysoký počet dojíždějících žáků, např. na podzim 2016 to bylo 37 z celkových 97 žáků. Většina těchto dojíždějících je ze sousední obce Jiříkov. Další žáci jsou z blízkého okolí jako Varnsdorf, Krásná Lípa, atd.

Jak bylo uvedeno v odstavcích výše, ZŠ Pastelka je zapojena do mezinárodního projektu Schkola, kde je jejím českým partnerem ZŠ U Nemocnice. Spolupráce v rámci mezinárodního projektu je závaznou součástí školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Škola bez hranic“. Jedná se o intenzivní a dlouhodobé prohlubování oboustranných sociálních a komunikačních vazeb. Základem spolupráce je výuka jazyka partnerské země povinně od 1. ročníku a společná pravidelná výuka střídavě v domovské a partnerské škole. Spolupráce je rozšířena i na akce



mimo vyučování a jsou do ní zapojeni také zákonní zástupci žáků. Ve všech školách svazu škol Schkola vznikla ekologická pracoviště, pro která jsou zpracovány didaktické postupy pro environmentální výchovu a vzdělávání. V rámci dlouhodobého projektu školy „Zasaď si svůj strom“ se žáci sami starají o stromy, které se svými rodiči vysadili.⁵

Škola je zapojena do projektu MAP, je v pravidelném kontaktu s Odborem školství, kultury a tělovýchovy a s řediteli dalších škol. Škola je také zapojena do Preventivního programu města. Zároveň se jedná o školu, která zajišťuje vzdělávání pouze pro 1. stupeň, každý rok z ní tedy přechází žáci na 2. stupeň do rumburských základních škol. Nejvíce žáků přechází od 2. stupně na ZŠ U Nemocnice, což je sice vzdálenější varianta, ale vyplývá ze spolupráce těchto dvou škol v projektu Schkola.

Přehled ZŠ – úplné ZŠ (poskytují vzdělání pro 1. a 2. stupeň), (údaje za školní rok 2016/17, pokud není uvedeno jinak)

	ZŠ Tyršova	ZŠ U Nemocnice
Kapacita max./skutečná	540/407	600/514
Počet žáků se SVP	27	33
Počet asistentů pedagoga	2	1
Počet pedagogů (včetně ředitele)	21	26
Školní psycholog	-	-
SVP	27	33
Speciální pedagog	0	2
Přípravná třída	-	-
Počet žáků, kteří ve šk. r. 2015/16 ukončili předčasně povinnou školní docházku	3	3
Počet žáků, kteří ve školním roce 2016/17 ukončili předčasně povinnou školní docházku	4	2
Počet žáků, kteří ve šk. r. 2015/16 přešli do speciálních škol	2	-

Přehled ZŠ – ZŠ poskytující vzdělání pouze pro 1. stupeň (údaje za školní rok 2016/17, pokud není uvedeno jinak)

	ZŠ V. Kováře	ZŠ Pastelka	ZŠ Staré Křečany
Kapacita max./skutečná	120/102	100/97	80/30
Počet žáků se SVP	10	8	5
Počet asistentů pedagoga	3	3	3
Počet pedagogů (včetně ředitele)	9	8	4
Školní psycholog	--	-	-
SVP	10	8	5
Speciální pedagog	1	0	2
Přípravná třída	-	-	-
Počet žáků, kteří ve šk. r. 2015/16 ukončili předčasně povinnou školní docházku	-	-	-
Počet žáků, kteří ve šk. r. 2015/16 přešli do speciálních škol	-	-	-

⁵ Výroční zpráva ZŠ Pastelka, 2016-17, str. 3



2.3. Speciální základní škola a Praktická škola Rumburk, příspěvková organizace Ústeckého kraje

Škola funguje zároveň jako praktická jednoletá a dvouletá škola pro žáky, kteří splní povinnou školní docházku a chtějí se vzdělávat dál. Ve škole je největší podíl místních žáků, ale škola je spádová a dojíždí či v minulosti do ní dojížděli žáci z Mikulášovic, Chřibské, Rybníště, Starých Křečan či Jiříkova. Součástí školy je také družina, která zároveň slouží jako klub pro dojíždějící žáky. Další Speciální základní školy v nejbližším okolí jsou ve Varnsdorfu a ve Šluknově.

Kapacita školy je 106 žáků, ale stav takto plné kapacity byl před 15 – 20 lety. Nicméně tenkrát na škole byly jen třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením. Podle ředitele by na škole bez speciálních tříd pro středně a těžce postižené a bez praktické školy bylo o 80% méně žáků. Na podzim 2016 na škole bylo 59 žáků, na podzim 2017 už jen 46. Počet žáků tedy stále klesá. Ve školním roce 2017/18 např. škola nemá žádného prvňáčka a první stupeň tvoří jedna třída, kterou navštěvují žáci ze 4 různých ročníků. Podle informací Pedagogicko-psychologické poradny se daří desítky žáků s LMP, které v současnosti ve Šluknovském výběžku jsou, podporovat a začleňovat na běžné ZŠ. Na odliv žáků z Rumburku může mít vliv i existence speciální třídy na ZŠ v Krásné Lípě.

Úbytek žáků se odráží i na obsazování pedagogických pozic. Z důvodu neperspektivní vyhlídky zaměstnání odešla většina speciálních pedagogů ze školy na základní školy běžného typu. Podle dostupných informací by se od 1. 1. 2019 měla škola sloučit právě se Speciální základní školou a Praktickou školou Šluknov.

Většina žáků přechází do Praktické školy z běžných ZŠ v 2. - 3. ročníku a také v 6. ročníku, kdy žáci nevládají vyšší nároky na vzdělávání. Po ukončení Praktické školy asi polovina žáků nepokračuje v dalším vzdělávání, ale přihlásí se na Úřad práce. Zhruba polovina bývalých žáků pokračuje v dalším vzdělávání na učilištích, nejčastěji ve Varnsdorfu a Šluknově na dvouletých učebních oborech. Jejich další vzdělávací kariéru škola již nesleduje.

2.4. Střední školy

V současné době jsou v Rumburku tři střední školy, které jsou zřizované Ústeckým krajem. V roce 2015 (k 30. 6. 2015) zde ukončila činnost pobočka Střední odborné školy managementu a práva s. r. o. Jednalo se o školu soukromou, která byla koncipována jako čtyřleté denní studium pro absolventy základní školy, kteří mohli přicházet i ze 7. ročníku.

Gymnázium Rumburk, příspěvková organizace Ústeckého kraje

V celém Šluknovském výběžku, kde žije cca 50 000 obyvatel, jsou dvě gymnázia. První je Biskupské gymnázium Varnsdorf, druhé je Gymnázium Rumburk. Nejbližší další gymnázium zřizované Ústeckým krajem a zároveň nabízející nižší stupeň osmiletého studia a vyšší stupeň osmiletého a čtyřleté studium je v Děčíně, který je vzdálen 40 km. Kapacita gymnázia v Rumburku je 450 studentů, na konci kalendářního roku 2016 studovalo na gymnáziu 402 studentů, takže kapacita byla naplněna z 89%. Faktorů, které mají vliv na stále klesající využití kapacity školy, je více. Kromě existence již zmiňovaného Biskupského gymnázia v sousedním Varnsdorfu, je to také např. otevření čtyřletého studia na všeobecném Gymnáziu při VOŠ sklářské a Střední škole v Novém Boru (od roku 2008) a fakt, že nezanedbatelná část studentů míří na střední školy do Liberce, tedy zcela pryč ze Šluknovského výběžku.



Někteří pedagogové a žáci gymnázia jsou ve svém volném čase zapojeni do aktivit Akademie příslibu, což je školní klub a středisko volného času při Biskupském gymnáziu ve Varnsdorfu. Akademie příslibu nabízí desítky sportovních, kulturních, uměleckých a vzdělávacích aktivit, které z velké většiny nabízí sami pedagogové. Jde o prostor podnětného prostředí mimoškolních aktivit.

Gymnázium Rumburk je také zapojeno do několika projektů mezinárodní spolupráce, jedním z nich je německo-česko-polská Lanterna Futuri. Jde o vzdělávací a setkávací projekt. Dalším je Mezinárodní cena vévody z Edinburghu – tento program funguje již čtvrtým rokem a je do něj zapojena řada studentů napříč všemi ročníky, kteří splňují podmínku minimální věkové hranice 14 let. Přihlášení studenti mohou individuálně pod vedením školitelů pracovat na svém osobnostním rozvoji.

Střední odborná škola mediální grafiky a polygrafie, příspěvková organizace Ústeckého kraje

Střední odborná škola mediální grafiky a polygrafie připravuje žáky pro polygrafický průmysl a pro oblast médií (webdesign, mediální prezentace, grafika, reklama atd.). Škola je kvalitně materiálně vybavena, teoretické vyučování, odborný výcvik, ubytování a školní jídelna s kuchyní – vše je umístěno v jednom areálu v Jiřikovské ulici v Rumburku. Škola je jedinou státní monotypní polygrafickou školou v Čechách, zajišťuje výuku pro žáky z pěti krajů ČR. Největší zájem je o obory tiskař, knihař, grafik – tento obor ale vyžaduje větší míru kreativity.

Kapacita školy je 320 žáků, přičemž v posledních letech počet žáků nepřesáhl číslo 200. Během školního roku dochází k poklesu počtu žáků. Žáci se zúčastňují pravidelných projektových dnů, kterých se účastní i jiné školy s příbuznými obory.

V rámci vlastní prezentace školy jsou nabízeny exkurze pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ. Žáci mají možnost shlédnout celý výrobní proces tvorby knihy nebo novin. Díky vlastní tiskárně vydává škola vlastní časopis Bezevšeho, který vychází minimálně třikrát za školní rok. V jeho redakční radě pracují studenti i pedagogičtí pracovníci. Zakázku na grafické, tiskařské a knihařské práce si může objednat kdokoliv. Např. místní Rumburské noviny se tisknou právě ve zdejší tiskárně.

Aktuální učební obory na SŠ

Kód oboru	Název oboru	Délka studia	Typ zakončení	Forma
34-53-H/01	Reprodukční grafik	3 roky	Závěrečná zkouška s výučním listem	Denní
34-52-H/01	Tiskař na polygrafických strojích	3 roky	Závěrečná zkouška s výučním listem	Denní
34-57-H/01	Knihař	3 roky	Závěrečná zkouška s výučním listem	Denní

Aktuální studijní obory na SŠ

Kód oboru	Název oboru	Délka studia	Typ zakončení	Forma
34-53-L/01	Reprodukční grafik pro média	4 roky	Maturitní zkouška	Denní
34-52-L/01	Tiskař na polygrafických strojích - operátor	4 roky	Maturitní zkouška	Denní
34-41-M/01	Polygrafie	4 roky	Maturitní zkouška	Denní



V minulosti škola realizovala projekt ve spolupráci s Úřadem práce – šlo o kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané dospělé, kteří se dále vzdělávali v odbornostech jako např. knihař nebo tiskař.

Žáci této školy opakovaně využívají retrostipendia Albatros. Zprostředkovatelem těchto stipendií je v regionu Komunitní centrum Kostka v Krásné Lípě. Pro vstup do stipendijního programu musí student a jeho rodina splňovat určité podmínky. Mezi ty nejpodstatnější patří to, že minimálně jeden rodič žáka musí mít nejvýše základní vzdělání.

Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie, příspěvková organizace Ústeckého kraje

Na této střední škole jsou sloučeny zdravotnické a ekonomické obory.

Aktuální učební obory na SŠ

Kód oboru	Název oboru	Délka studia	Typ zakončení	Forma
53-41-H/01	Ošetřovatel	3 roky	Závěrečná zkouška s výučním listem	Denní

Aktuální studijní obory na SŠ

Kód oboru	Název oboru	Délka studia	Typ zakončení	Forma
53-41-M/01	Zdravotnický asistent	4 roky	Maturitní zkouška	Denní
53-41-M/01	Zdravotnický asistent	5 let	Maturitní zkouška	Dálkové
78-42-M/04	Zdravotnické lyceum	4 roky	Maturitní zkouška	Denní
63-41-M/02	Obchodní akademie	4 roky	Maturitní zkouška	Denní
78-42-M/02	Ekonomické lyceum	4 roky	Maturitní zkouška	Denní

Součástí školy jsou 2 školní budovy, domov mládeže a školní jídelna. Kapacita 2 školních budov je celkem 676 žáků, ale např. ve školním roce 2016/17 byl celkový počet žáků denní formy studia 188 a 16 žáků v dálkové formě studia. Pro doplnění můžeme uvést, že ve školním roce 2015/16 to bylo 192 žáků v denní formě studia a 19 žáků v dálkové formě studia. Ve školním roce 2014/15 navštěvovalo školu 236 žáků v denní formě a 24 žáků v dálkové formě studia. Společně s počtem studujících, klesá i počet ubytovaných v Domově mládeže. Škola na tento trend musela reagovat úsporným opatřením, tedy redukcí počtu či změnou úvazků zaměstnanců Domova mládeže (vychovatelky, uklízečky). I vzhledem k těmto okolnostem se jako logický jeví záměr celkové rekonstrukce budovy s tím, že hlavní část by nově sloužila pro potřeby SPC Rumburk a PPP Rumburk a část vedlejší by zůstala dál využívána školou.

Ne každý školní rok jsou otevřeny všechny ročníky všech studijních či učebních oborů. Důvodem bývá malý počet uchazečů o ten určitý obor vzdělávání. Škola pořádá také akce pro děti z MŠ a ZŠ.

2.5. Školní poradenská zařízení



Žádná ze zdejších škol nemá vlastního školního psychologa. Všechny školy a školská zařízení z Rumburku i Starých Křečan spolupracují s **Pedagogicko-psychologickou poradnou** (pracoviště Rumburk) a **Speciálně pedagogickým centrem**. Kromě toho dochází k individuálním konzultacím s asociací APLA, Střediskem rané péče Liberec, s dětským psychiatrem v České Lípě.

Jako poradenské zařízení je využíváno také **Středisko výchovné péče Šluknovsko**, které je součástí Dětského domova se školou Jiříkov. Jedná se o ambulantní školské zařízení, které poskytuje pomoc a poradenství v oblasti výchovy. Cílem je předcházet vzniku negativních projevů chování dítěte a odstraňování či zmírňování příčin nebo důsledků již vzniklých poruch chování. Ve středisku pracuje tým odborníků ve složení: sociální pracovník, speciální pedagog.

2.6. Další zařízení poskytující zájmové a neformální vzdělávání a/nebo pracující s rodinou a dítětem

Na území města Rumburk působí dvě nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (jedno provozuje Charita, druhé Salesiánský klub mládeže), Dům dětí a mládeže, středisko volného času Schrödingerův institut, Základní umělecká škola a Městská knihovna Rumburk. Volnočasová nabídka především pro děti školního věku (6-15 let) je dostatečná. Problematickým místem v Rumburku jsou hřiště, a to jak ty pro nejmenší děti a jejich rodiče, tak pro starší děti a mládež. Je znatelná absence volnočasového využití mládeže starší 15 let.

Žijeme spolu

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve věku 6 – 26 let provozuje Charita. Jeho posláním je poskytovat dětem i mládeži v nepříznivé sociální situaci pomoc, podporu a podmínky, které je vedou k samostatnosti a pozitivní změně v jejich životech. Služby jsou zde poskytovány ambulantní, bezplatnou formou na principu snadné dostupnosti. Denně NZDM navštíví cca 20 klientů. Nejčastější témata, která pracovníci s klienty řeší, jsou vztahové problémy (s rodiči i vrstevníky), chování na sociálních sítích, návrat z Dětského domova, zaměstnání, trávení volného času, či doučování a psaní úkolů. To ale podle ústní informace Charity i statistiky frekvence činností není tak časté, děti samy si o to neřeknou. Aktivita NZDM zahrnují především dílny různých zaměření - hudební, taneční, výtvarnou, truhlářskou či dramatickou, sportovní či vaření. Nejčastější je hudební, výtvarná a taneční dílna a preventivní výchovné akce. NZDM pravidelně prezentuje své aktivity na ZŠ U Nemocnice (např. návštěva žáků v NZDM spojená s hrami a programem v rámci Týdne nízkoprahu), na MŠ V Podhájí, na ZŠ Pastelka.

Zavináč (Salesiánský klub mládeže)

Jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v nepříznivé životní situaci ve věku 6-20 let. Služba je otevřená 4 dny v týdnu v celkovém rozsahu 22 hodin. V době školních prázdnin a státních svátků se otevírací doba upravuje. Průměrná denní návštěvnost je cca 21 klientů. Návštěvníkům je k dispozici prostor, kde se mohou neformálně setkávat a realizovat. NZDM pořádá řadu akcí typu besedy, turnaje, dílny, vzdělávání, promítání, prevence. Toto NZDM bylo původně hodně studentské (vzniklo přes ČNA Mládež), vzniklo jako studentský klub gymnazistů.

Dům dětí a mládeže, příspěvková organizace Ústeckého kraje

DDM Rumburk je středisko volného času, které zajišťuje zájmové vzdělávání pro všechny věkové kategorie (od předškoláků až po důchodce) 5 dní v týdnu, navíc ještě některé víkendy a prázdninové



dny během příměstských táborů nebo sportovních výletů. Dům dětí a mládeže je umístěn zhruba 1 kilometr od městského centra, nicméně při pohledu na mapu města máte pocit, že je to vlastně okraj, protože dál už jsou jen louky, pole, lesíky a cesta k hranicím s Německem. Podobný názor mají pravděpodobně i někteří rodiče, neboť podle informací uvedených ve Vstupní analýze z roku 2017, je to pro některé z nich z města daleko a mají obavu posílat své děti do DDM samotné.

DDM každý školní rok nabízí volnočasové vyžití pro přibližně 400 dětí, které si mohou vybrat z 50 kroužků s různým zaměřením – hudební, taneční, umělecké, výtvarné a rukodělné, jazykové, sportovní, přírodovědné a technické.

Schrödingerův institut

Schrödingerův institut je středisko volného času, které je zřizováno Biskupstvem litoměřickým (stejně jako např. Gymnázium Varnsdorf), v rámci školského systému spadá do církevního školství. Schrödingerův institut v oblasti celého Šluknovského výběžku provozuje řadu aktivit, a to na bázi tzv. akademií a středisek. Akademie se zaměřují především na sportovní oblasti – basketbal, volejbal, cyklistika, fotbal a také na hudbu. Institut vychází ze skutečnosti, že ne všechny děti si mohou dovést dojíždět na kroužek za trenéry, a proto trenéři a tutoři jezdí za dětmi i do vzdálených koutů Šluknovského výběžku. Vedle toho jsou střediska, to jsou naopak stálá místa, kamenné budovy, kam děti dojíždějí na své kroužky a za svými aktivitami (Velký Šenov, Jiříkov, Dolní Poustevna, Mikulášovice, Rumburk).

Ačkoliv byl institut založen teprve na konci roku 2012, tak si velmi rychle vydobyl silné postavení mezi organizacemi, které se ve zdejší regionu věnují volnočasovým aktivitám pro děti a mládež. Jeho cílová skupina je nicméně mnohem širší než pouze děti a mládež. V současnosti už nabízí celoroční aktivity pro děti ve věku od dvou let až po dospělé z řad široké veřejnosti.

Pro ty nejmenší to je předškolní klub Koťátko (viz kapitola 2.1.2. Jiné formy předškolní přípravy), pro děti školního věku tzv. Kočičí akademie a různé kroužky a pro děti, mládež i dospělé tzv. akademie. Často se stává, že děti, které navštěvují předškolní klub Koťátko, navštěvují během své docházky na základní školu jinou aktivitu, kterou pořádá nebo realizuje Schrödingerův institut. Může se tedy stát, že Schrödingerův institut bude dítě provázet od předškolního věku až do konce docházky na základní školu, což je velmi dlouhá doba, během které se dá s dítětem intenzivně pracovat.

Základní umělecká škola Rumburk, příspěvková organizace Ústeckého kraje

Hlavní náplní Základní umělecké školy je poskytování základů uměleckého vzdělání v hudebním a výtvarném oboru. Škola má dále pobočky ve Šluknově, Jiříkově, Dolní Poustevně, Vilémově, Mikulášovicích, Krásné Lípě a ve Velkém Šenově, které svou aktivitou přispívají k obohacení kulturního i duchovního života v regionu. Ve spolupráci se sdružením rodičů Fontána jsou pořádány odborné kurzy pro veřejnost a tematické exkurze pro žáky školy.

Volnočasové aktivity v Rumburku a Starých Křečanech nabízí také samotné školy (řada kroužků a klubů). Školy dále nabízí svým žákům možnost navštěvovat školní družiny, jejichž kapacita je obvykle zcela naplněna. Dalšími důležitými poskytovateli volnočasových aktivit jsou sportovní oddíly (fotbal, rugby, plavání, atletika), Skaut, turistika, dobrovolní hasiči, Městská knihovna Rumburk, atd.



3. ANALÝZA PROBLÉMŮ A STRATEGICKÁ ČÁST

Tato kapitola věnovaná analýze problémů v Rumburku a Starých Křečanech byla realizována pomocí metody logického rámce. Výsledkem této metody jsou stromy příčin problémů, které byly identifikovány v průběhu pracovní skupiny. Na identifikované příčiny je následně navázán strom cílů a řešení. Vybraná řešení jsou rozpracována do konkrétních opatření, které jsou uvedeny v návrhové části. V rámci všech tematických pracovních skupin Lokálního partnerství, tedy nejen v rámci PS Vzdělávání, byly analyzovány problémy a příčiny jejich vzniku, a to z pohledu cílové skupiny (děti, žáci, rodiče, pedagogičtí pracovníci), z pohledu nositelů změny (zřizovatelé škol, vedení škol, zaměstnavatelé, neziskové organizace a další instituce), z pohledu místního/lokálního. Byly reflektovány také problémy a jejich příčiny vztahující se k systémovým opatřením na celonárodní úrovni. Vzhledem k řešení problému v rámci lokality však nejsou systémová opatření náplní tohoto MPI. Určité omezení návrhové části vyplývá také z jednoho lokálního specifika, a to sice nedostatku odborných kapacit. Proto byla v této fázi MPI volena taková opatření, která co nejméně personálně zatíží stávající systém.

V následujících částech této kapitoly budou představeny analýzy jednotlivých tematických oblastí a jejich návrhové části, obsahující výstupy z pracovních skupin v podobě stromu příčin a cílů a z toho vycházející návrhová opatření.

Do cílů jsou uvedeny stávající nebo již připravené aktivity, které budou v rámci aktualizací průběžně doplňovány. Níže uvedené cíle jsou směřovány především na oblast předškolního a základního vzdělávání, na přechody mezi stupni vzdělávání, na aktivní zapojování rodičů i celé veřejnosti, na podporu a rozvoj pedagogických kompetencí a na podporu spolupráce mezi jednotlivými subjekty.

Vize

Vzdělávací soustava ve městě Rumburk a obci Staré Křečany bude poskytovat kvalitní vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílů v míře jejich nadání, sociálním či rodinném zázemí, etnickém původu, zdravotním stavu, apod. v nese segregujícím prostředí. Vzdělávací soustava bude pro tento úkol adekvátně nastavená a materiálně i personálně připravená.

3.1. Oblast vzdělávání - popis výchozí situace

Celý Šluknovský výběžek i okres Děčín mají v celorepublikovém srovnání jeden z nejnižších podílů vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Dle dat ze Sčítání lidu 2011 má Ústecký kraj v celorepublikovém srovnání nejnížší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva. Navíc je zde jeden z nejvyšších podílů obyvatelstva, které má vzdělání základní, nebo žádné. Vzdělání je z hlediska dalšího rozvoje Rumburku a Starých Křečan tedy jednou z klíčových oblastí.

Tab. Porovnání nejvyššího dosaženého vzdělání obyvatel starších 15 let – Staré Křečany, Rumburk, okres Děčín, Ústecký kraj, Česká republika (v %)

	Staré Křečany	město Rumburk	okres Děčín	Ústecký kraj	ČR
bez vzdělání ⁶	5,6 %	0,6 %	0,9 %	0,7 %	0,4 %
základní vč.	22 %	17 %	19 %	18,5 %	15,1 %

⁶ Termínem „bez vzdělání“ se označuje takové vzdělání, kdy není dokončen 1. stupeň základní školy.

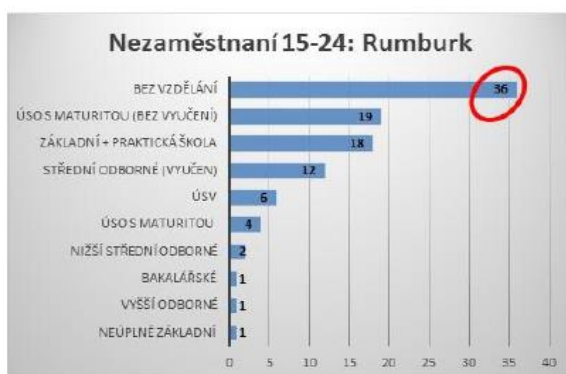


neukončeného					
střední vč. vyučení (bez maturity)	30,5 %	28,4 %	30,9 %	29,7 %	28,3 %
úplné střední (s maturitou)	13,4 %	23 %	20,7 %	21 %	23,2 %
nástavbové studium	1,3 %	2,4 %	2 %	2,1 %	2,4 %
vyšší odborné vzdělání	0,4 %	1 %	0,7 %	0,8 %	1,1 %
vysokoškolské	3,9 %	6,1 %	5,2 %	6,4 %	10,7 %
z toho:					
bakalářské	0,7 %	1,3 %	1 %	1,3 %	1,7 %
magisterské	2,7 %	4,8 %	4,1 %	5 %	8,4 %

Zdroj: Sčítání lidu, domů, bytů 2011

Z hlediska vzdělanosti je v regionu viditelný jasný trend: lidé s vyšším vzděláním odchází pryč z regionu a v regionu zůstávají převážně lidé, kteří dosáhli nižšího stupně vzdělání, nebo nemají vzdělání žádné. Z dostupných dat je patrné, že jak v Rumburku, tak ve Starých Křečanech lidé vyučení bez maturity převažují. Na tomto stupni vzdělání poměrně výrazně dominují muži. Ženy naopak muže převyšují jak u vyšších, tak i u nižších stupňů vzdělání – existuje např. mnohem více žen se základním vzděláním, ale zároveň je také více žen vysokoškolaček a žen s maturitou. U obyvatelstva bez vzdělání se poměry v obcích liší, v Rumburku jsou bez vzdělání hlavně ženy, ve Starých Křečanech ve větší míře muži.

Nízká vzdělanostní struktura se významně projevuje i u nezaměstnanosti. Např. mezi mladými uchazeči o zaměstnání z Rumburku (dále jen UoZ) ve věku 15-24 let, je 36% těch, kteří jsou tzv. „bez vzdělání“ – tedy, že nemají dokončený ani 1. stupeň základní školy, ve Starých Křečanech je v této situaci 37% UoZ ve věku 15-24 let.

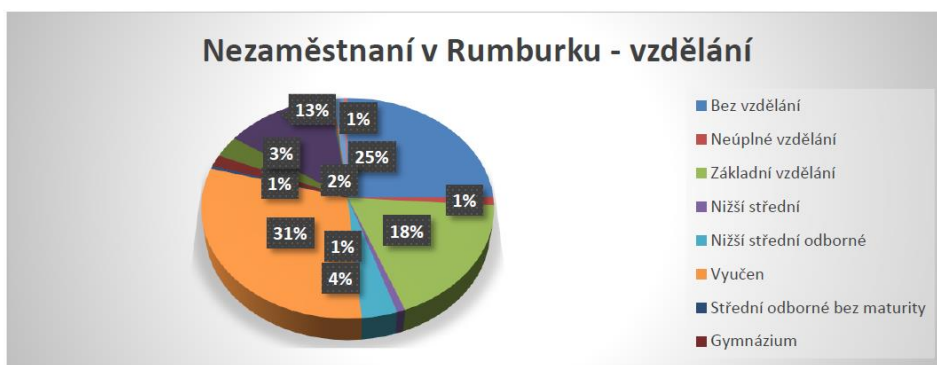


Zdroj dat: ÚP Rumburk, říjen 2016

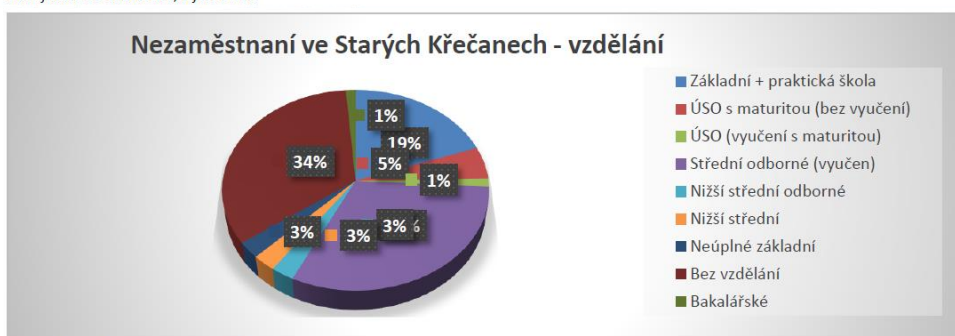




Informace o nezaměstnaných obecně (bez věkové specifikace) ukazují následující dva grafy.⁷



Zdroj dat: ÚP Rumburk, říjen 2016



Zdroj dat: ÚP Rumburk, říjen 2016

3.2. Oblast Předškolní vzdělávání

Problém, který řešíme v oblasti předškolního vzdělávání pro město Rumburk a obec Staré Křečany, je definován takto: „Podíl dětí ze SVL s dosaženou úrovní klíčových kompetencí pro přechod a úspěch na základní škole je nedostatečný – Neúčast dětí na předškolním vzdělávání v odpovídajícím rozsahu“.

3.2.1. Zdůvodnění problému – výchozí stav

Ve vztahu k definovanému problému v oblasti předškolního vzdělávání byly identifikovány jevy, které budou uvedeny v následujících odstavcích. Jednotlivé jevy vycházejí z dat obsažených ve Vstupní analýze, která byla zpracována v průběhu září až prosince 2016.

Většina dospělých obyvatel sociálně vyloučených lokalit dosáhla nanejvýš základního vzdělání. Přitom základní školy, resp. školský systém, jsou významným hybatelem mezigeneračního přenosu sociálního vyloučení. Školní nezdarů dětí ze SVL lze vysvětlovat celou řadou faktorů. Domácnosti jsou hůře vybaveny pro přípravu dětí na školu a rodiče nejsou připraveni na to, aby své děti při studiu

⁷ Vepřková, R.: Vstupní analýza, prosinec 2016



podporovali. Děti v porovnání se svými ostatními vrstevníky například častěji nemají tak velkou a pro školní úspěšnost potřebnou slovní zásobu, nenaučily se základům čtení a počítání; dále zde může působit odlišný vztah ke škole v důsledku opakovaného zažívání neúspěchů, jež se může promítnout do zvýšených absencí. V řadě případů pomáhá vyrovnávat tato znevýhodnění docházka do mateřských škol či jiné formy předškolní přípravy. Děti, které docházely do mateřské školy, jsou ve svých vzdělávacích drahách jednoznačně úspěšnější.⁸

Z tabulky níže můžeme vyčíst, že ve školním roce 2015/2016 se předškolního vzdělávání v Ústeckém kraji účastnilo o 242 dětí méně než ve školním roce 2014/2015. Přesto, ve školském rejstříku na území Ústeckého kraje bylo registrováno celkem 360 aktivních subjektů poskytujících předškolní vzdělávání (bez MŠ při zdravotnickém zařízení), což je o 3 subjekty více, jak v předchozím školním roce. Většina těchto mateřských škol je zřizována obcí (91,1%), ale neustále se také navyšuje počet soukromých mateřských škol. Nejvíce mateřských škol se nachází v okresech Děčín a Litoměřice.

Tab. Předškolní vzdělávání v ČR, Ústeckém kraji, okrese Děčín

Školní rok	2014/2015	2015/2016
ČR celkem MŠ	5 158	5 209
ČR celkem dětí	367 603 dětí	367 361 dětí
Z toho počet MŠ Ústecký kraj	357	360
Z toho počet MŠ okres Děčín	62	63
Rozdělení MŠ v okrese Děčín dle zřizovatele	- 58 obec - 1 církev - 3 jiný	- 58 obec - 1 církev - 4 jiný

Dle Vstupní analýzy z ledna 2017 (dále jen VA 2017) nedocházelo ve školním roce 2016/2017 přibližně 90, tedy (cca 20%) rumburských předškoláků ve věku 2-6 let do žádné formy předškolního vzdělávání. Co se docházky rumburských předškoláků (těsně před nástupem do MŠ, tedy ve věku 5-6 let) do MŠ týče, tak v posledních 5 letech se pohybovala mezi 80-90%. V absolutních číslech se jedná o 10-20 rumburských předškoláků, kteří nenavštěvovali poslední ročník MŠ.

Tabulka níže ukazuje, že stávající mateřské školy v Rumburku i Starých Křečanech jsou kapacitně velmi naplněné. Počet rumburských dětí, které by v roce 2017 měly dosáhnout 2-6 let je 429. Kdyby byla novela školského zákona platná již od roku 2016, chybělo by v rumburských mateřských školách přibližně 60 míst, které by vedení města mělo zajistit.

Tab. Mateřské školy v Rumburku, Starých Křečanech a okrese Děčín – kapacita a naplněnost ve školním roce 2015/16⁹

	Kapacita	Počet žáků	Naplněnost (v %)
MŠ V Podhájí	104	100	96%
MŠ Krásnolipská ¹⁰	56	37	66%
MŠ Sukova	60	58	97%
MŠ Vojtěcha Kováře	50	49	98%

⁸ Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, GAC, 2015, str. 74

⁹ Lukáš, R.: Vstupní analýza 2017, Výroční zpráva vzdělávání Ústecký kraj 2015/16. Podle Výroční zprávy vzdělávání Ústecký kraj vykazují nejvyšší naplněnost MŠ v okrese Most (95,3%) a Teplice (92,5%). Od školního roku 2017/18 má MŠ již plnou obsazenost.

¹⁰ Jedinou MŠ, která v současnosti nabízí speciální třídy je MŠ Krásnolipská, speciální třída je určena pro autisty, děti s ADHD, s narušenou komunikační schopností, s mentální retardací.



MŠ Komenského	75	73	97%
MŠ Klíček	25	25	100%
CELKEM Rumburk	370	342	92%
MŠ Staré Křečany	40	39	98%
okres Děčín celkem	4 604	4 147	90,1%

Podle informací pracovníků Odboru školství, kultury a tělovýchovy se k řádnému zápisu pro školní rok 2017/2018 do mateřských škol zřizovaných městem Rumburk nedostavilo celkem 26 dětí. Seznam těchto dětí byl odeslán do mateřských škol obcí ve správním obvodu Rumburk i do všech ostatních mateřských škol sousedního správního obvodu Varnsdorf. Spolu s tím byli ještě jednou obesláni rodiče dětí, které se měly dostavit k povinnému zápisu do mateřské školy. Tímto způsobem se podařilo vyhledat asi 13 dětí, které byly zapsané v mateřských školách sousedních obcí. 11 dětí se bohužel nepodařilo žádným způsobem kontaktovat a jejich seznam byl předán na Oddělení sociálně právní ochrany, Odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

Nepřipravenost dětí pro zahájení školní docházky reflektuje i zvyšující se podíl dětí, kterým byl doporučen odklad školní docházky. Ve svých Výročních zprávách na tuto skutečnost upozorňuje např. ZŠ U Nemocnice, která uvádí zvýšení počtu odkladů školní docházky. V roce 2009 – 7,5% (z celkového počtu žáků u zápisu), 2011 – 16,2%, 2014 – 15%, 2015 – 18,2%, 2016 – 9,6%, 2017 – 13%.

Předškolní příprava je základ, její absence má podstatný vliv na „školní neúspěch“ ve vzdělávacích drahách na 1. i 2. stupni.

3.2.2. Příčiny problému a Strategie intervence

Jako jednu z hlavních příčin „nedocházení“ dětí do mateřské školy můžeme na straně cílové skupiny identifikovat **„nekompetentnost rodičů připravit dítě na vstup do mateřské školy“**, resp. nedostatek návyků rodičů, např. vstávání v ranních hodinách a odvedení dítěte do MŠ. Pokud děti pocházejí z nepodnětných rodin, kde se ve velké míře vyskytuje kriminalita, závislosti jako je alkoholismus, drogy a gamblerství, nemůžeme počítat s tím, že někdo bude tyto děti pravidelně připravovat a vodit do předškolního zařízení. S tím dále souvisí také **nedostatečná poptávka rodičů po vstupu dětí do institucionální výchovy** (viz počet dětí, který se nedostavil k povinnému zápisu do MŠ). Ve vedení institucí a vzdělávacích zařízení jsou často zástupci majority, vůči které mohou mít někteří rodiče z řad cílové skupiny averzi. Mezi další příčiny související s cílovou skupinou sem patří **„nedostatek finančních prostředků rodičů na úhradu školních poplatků“**, což dále souvisí s jejich **„nízkými či chybějícími pracovními příjmy“**.

Pro úspěch předškolní přípravy je velmi důležitá spolupráce s rodiči. Rodiče by měli být ve zvýšené míře a v dostatečném předstihu **informováni o významu předškolního vzdělání** a o povinnosti návštěvy předškolních zařízení jejich dětmi. V opačném případě je možné, že se k rodičům informace o tom, kdy a kam se mají k zápisu do MŠ dostavit, nedostane včas. Na tomto aktivním informování rodičů se mohou podílet terénní pracovníci neziskových organizací ve spolupráci s terénními pracovníky Odboru sociálních věcí. Rodiče jsou důležitým partnerem vzdělávacích institucí, proto by cílená podpora měla směřovat i k nim. Např. **zvyšování jejich kompetencí** (zvláště u velmi mladých rodičů a mladých matek), informační podpora rodičů při jednání se zdravotnickými, sociálními i vzdělávacími institucemi. To jsou cíle, které se každému městu v dlouhodobém horizontu vyplatí.



Jedním z možných opatření, jak podpořit předškolní vzdělávání dětí a tím přispět k zvýšení šancí na úspěch v dalším vzdělávacím procesu, je zřízení a **pravidelná docházka dětí do neformálních předškolních center**, které fungují jako „předstupeň“ k běžné mateřské škole. Například Schrödingerův institut již nyní v několika obcích Šluknovského výběžku provozuje předškolní klub Koťátko, který funguje na podobném principu neformálního předškolního centra a zároveň dosud suploval neexistující přípravné třídy. Klub je určen pro děti ve věku dva až sedm let. Děti, které ho navštěvují, pochází velmi často z nepodnětného prostředí. Hlavním cílem je nejen ukázat dětem, že se dá žít i podle jiných vzorců chování než u nich doma, ale také průběžná příprava dětí na vstup do běžné mateřské školy. K tomu bude docházet prostřednictvím adaptačních dnů, pravidelných návštěv a spoluprací s vybranou mateřskou školou. Institut v této souvislosti spolupracuje s Odborem školství, kultury a tělovýchovy, dále s MŠ Sukova a MŠ Staré Křečany.

Kromě neformálního předškolního vzdělávání je dalším opatřením, které pomůže vyrovnat šance při vstupu do první třídy, **zřízení tzv. přípravných tříd**. V přípravné třídě musí být minimálně 10 dětí, a proto její otevření pro daný školní rok závisí na počtu dětí, kterým byl pro daný školní rok doporučen odklad školní docházky.

Každé město by mělo mít **přehled o počtech dětí**, které nenavštěvují mateřskou školu a k tomu pochází z takového rodinného prostředí, které je nemusí adekvátně na vstup do základní školy připravit. Pokud o těchto dětech nevíme, nemůžeme jim nabídnout ani žádnou formu podpory. Zjišťování počtu dětí v předškolním věku, a zvláště těch, které jsou ohroženy budoucím školním neúspěchem, by proto mělo být běžným opatřením vzdělávací politiky každé obce. Skutečný počet dětí, které potřebují intenzivní podporu v předškolním věku, je možné zjistit pouze terénním šetřením.

Další příčiny „neúčasti dětí na předškolním vzdělávání“ můžeme přiřadit k samotným institucím nebo vyplývají z místních/lokálních podmínek. Často se jedná o **nedostatek personálních kapacit pro práci s dětmi se SVP (asistenti, odborníci), pro práci s dvouletými dětmi, tzv. chůvy**. Jako významná pro zdejší lokalitu je zmiňována „**neochota odborníků pracovat ve Šluknovském výběžku**“ a **nedostatečná kapacita** nebo **neexistence podporných služeb**.

Důležitou součástí podpory dětí, je **přípravenost pedagogického terénu**. Tedy připravenost pedagogů MŠ na práci s dětmi, které zatím ve školkách neměli, např. **potřebná metodická podpora učitelů pro práci s různorodým kolektivem**. Toto si některé MŠ řeší prostřednictvím tzv. Šablon (kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na různá témata, Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů, Sdílení zkušeností pedagogů, aj.).

Vzhledem k tomu, že v celém Šluknovském výběžku je velký problém sehnat kvalifikované odborníky a specialisty (v jakémkoliv oboru), měla by všechna navrhovaná opatření tuto skutečnost reflektovat a snažit se minimálně personálně zatížit dané opatření. Volíme tedy taková opatření, kde nebude samo o sobě cílem např. zřízení nové pozice speciální pedagog či školní psycholog, ale využít stávající síť těchto služeb v lokalitě a pokusit se ji nastavit tak, aby fungovala efektivněji. Většina MŠ např. zmiňovala velký problém sehnat školní asistenty.

Návrhová část

Vznik návrhových řešení je souborem dílčích kroků, které jsou vždy vázány k metodě stromu příčin a cílů. Vznik řešení je pak rozfázován do následujících kroků:

1. Definice jádrového problému, který je zastřešujícím pro danou tématickou oblast.
2. Vytvoření stromu příčin – za příčiny jsou považována negativní tvrzení, která se podílí na existenci problému – tento je pro množinu příčin zastřešujícím.



3. Vytvoření stromu cílů. Cílem chápeme pozitivní tvrzení, kterého chceme dosáhnout. Z technického hlediska se pak jedná o pozitivní formulace příčin (pokud je příčina „ne“, potom cílem je „ano“).
4. Vytvoření priorit. Určení prioritních cílů, které je, s přihlédnutím k místnímu zájmu a kapacitám, možné v lokalitě řešit.
5. Stanovení garanta daného řešení, který má na starosti přípravu projektové žádosti, včetně stanovení finančních zdrojů a evaluačních nástrojů.

Oblast		Vzdělávání
Priorita	MŠ	Zapojení dětí v předškolním věku do předškolní přípravy v dostatečném rozsahu a adekvátních podmínkách
Cíl	MŠ 1.	Do roku 2021 je v Rumburku a Starých Křečanech podpořeno předškolní vzdělávání všech dětí v dostatečném rozsahu a adekvátních podmínkách.
Opatření	MŠ 1.1.	V Rumburku vznikne neformální předškolní centrum s denní kapacitou 12 dětí
	Indikátor	Nově vzniklé předškolní centrum s denní kapacitou 12 dětí
	MŠ 1.2.	U dětí navštěvujících neformální předškolní centrum budou rozvíjeny a dále podporovány prosociální, kognitivní a emoční dovednosti
	Indikátor	Centrum je otevřeno 5 dní v týdnu. S dětmi pracují 4 pedagogičtí pracovníci, kteří jsou proškoleni v nových metodách (ucelené koncepty) předškolního vzdělávání a výchovy.
	MŠ 1.3.	Budou realizovány minimálně 4 aktivity ročně umožňující úspěšný přechod dětí z neformálního centra do MŠ.
	Indikátor	Ve spolupráci partnerskou MŠ budou realizovány minimálně 4 společné aktivity ročně přispívající k úspěšné adaptaci dětí z neformálního předškolního centra v běžné MŠ.
Garant		MŠ 1.1. NNO MŠ 1.2. NNO MŠ 1.3. NNO + partnerské organizace
Zdroje a náklady		MŠ 1.1. + MŠ 1.2. + 1.3. OP VVV
Celkové náklady na realizaci opatření		Celkové předpokládané náklady v rámci výzvy OP VVV 02_16_039 jsou uvedeny souhrnně v kapitole 5.
Vazba cíle na definované příčiny problému		Nepřipravenost dětí na vstup do MŠ, rodiče nemají kompetence pro kvalitní přípravu dětí na docházku do MŠ. Neznalost rodičů a obavy z institucionální výchovy. Pedagogové nemají znalost nových metod předškolního vzdělávání a výchovy.
Vazba cíle na dopady		Nízký podíl dětí navštěvujících MŠ, Nepřipravenost dětí na vstup do MŠ. Zvýšené absence, školní neúspěch již na 1. stupni ZŠ. Zvyšující se podíl dětí s doporučeným odkladem školní docházky. Nedostatečná metodická podpora pedagogů.

Oblast		Vzdělávání
Priorita	MŠ	Zapojení dětí v předškolním věku do předškolní přípravy v dostatečném rozsahu a adekvátních podmínkách
Cíl	MŠ 2.	Kvalitní předškolní vzdělávání a výchovu zajišťují pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, kteří ve své práci uplatňují odpovídající didaktické metody a přístupy



Opatření	MŠ 2.1.	MŠ budou mít zajištěny podpůrný personál pro práci s dětmi z cílové skupiny
	Indikátor	1 MŠ má k dispozici chůvu 3 MŠ mají k dispozici školního asistenta
	MŠ 2.2.	Pedagogové MŠ budou proškoleni v oblasti metod a práce s dětmi z cílové skupiny, bude podpořen jejich osobnostní a profesní rozvoj a budou mít příležitost vzájemně sdílet své pracovní zkušenosti s pedagogy z jiných MŠ
	Indikátor	Pedagogové MŠ jsou podpořeni v rozvoji odborných kompetencí, zejména na využití nových přístupů v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti (2 účastníci), na specifika práce s dvouletými dětmi (4 účastníci). 4 pedagogové MŠ se zúčastní kurzů zaměřených na osobnostně sociální a profesní rozvoj. 4 pedagogové MŠ si vyměňují své pracovní zkušenosti prostřednictvím vzájemných návštěv.
	MŠ 2.3.	Pracovníci neformálního předškolního centra budou proškoleni v oblasti nových metod práce s cílovou skupinou
	Indikátor	4 pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni a uplatňují ve své praxi nové metody předškolního vzdělávání a výchovy
Garant		MŠ 2.1. – MŠ Sukova, MŠ Krásnolipská, MŠ V. Kováře, MŠ Staré Křečany MŠ 2.2. – MŠ Sukova, MŠ Krásnolipská, MŠ Staré Křečany MŠ 2.3. NNO
Zdroje a náklady		MŠ 2.1. + 2.2. – Šablony I. MŠ 2.3. OP VVV
Celkové náklady na realizaci opatření		Celkové předpokládané náklady v rámci výzvy OP VVV 02_16_039 jsou uvedeny souhrnně v kapitole 5.
Vazba cíle na definované příčiny problému		Nepřípravenost dětí na vstup do MŠ, rodiče nemají kompetence pro kvalitní přípravu dětí na docházku do MŠ. Obavy a neznalost institucionální výchovy. Nepřípravenost pedagogů na práci s dětmi se SVP. Pedagogové nemají znalost nových metod předškolní výchovy a vzdělání
Vazba cíle na dopady		Nízký podíl dětí navštěvujících MŠ, Nepřípravenost dětí na vstup do MŠ. Zvýšené absence, školní neúspěch již na 1. stupni ZŠ. Zvyšující se podíl dětí s doporučeným odkladem školní docházky. Nedostatečná metodická podpora pedagogů.

Oblast		Vzdělávání
Priorita	MŠ	Zapojení dětí v předškolním věku do předškolní přípravy v dostatečném rozsahu a adekvátních podmínkách
Cíl	MŠ 3.	Rodiče jsou průběžně informováni o významu předškolní přípravy.
Opatření	MŠ 3.1.	Rodiče budou dostatečně informováni o povinnosti zápisu do MŠ.
	Indikátor	Město zná počet dětí, které se mají účastnit povinného předškolního vzdělávání. Všechny děti z povinného předškolního ročníku se dostaví k zápisu.
	MŠ 3.2.	Bude realizována informační kampaň směrem k rodičovské i širší veřejnosti s cílem podpořit úspěšné jednání se zdravotnickými, sociálními i vzdělávacími organizacemi.
	Indikátor	V průběhu jednoho roku se uskuteční 3 tématické přednášky pro cílovou skupinu rodiče dětí.
	MŠ 3.3.	Bude nastaven efektivní systém předávání informací mezi odbory



		Městského úřadu o potřebách zúčastnit se předškolní přípravy.
	Indikátor	Město zná počet dětí, které se mají účastnit povinného předškolního vzdělávání. Terénní pracovníci města budou v dostatečném předstihu informovat rodiče dětí ze SVL o potřebě zúčastnit se povinného předškolního ročníku. Město má zajištěnou kapacitu v MŠ pro děti, které se mají účastnit povinného předškolního ročníku.
Garant		MŠ 3.1. Město Rumburk Odbor školství + Odbor sociálních věcí + terénní pracovníci MŠ 3.2. NNO MŠ 3.3. Město Rumburk Odbor školství + Odbor sociálních věcí + terénní pracovníci
Zdroje náklady a		MŠ 3.1 Město a obec vlastní MŠ 3.2. OP VVV MŠ 3.3. nevyžaduje náklady + IROP
Celkové náklady na realizaci opatření		Celkové předpokládané náklady v rámci výzvy OP VVV 02_16_039 jsou uvedeny souhrnně v kapitole 5.
Vazba cíle na definované příčiny problému		Nedostatečná poptávka rodičů po vstupu dětí do institucionální výchovy. Nedůvěra rodičů vůči institucím.
Vazba cíle na dopady		26 dětí v předškolním věku se nedostavilo k zápisu do MŠ. Nevědomost rodičů o povinnosti předškolní přípravy. Nepřipravenost dětí na vstup do MŠ, školní neúspěch již na 1. stupni, zvyšující se podíl dětí s doporučeným odkladem školní docházky.

3.3. Oblast Základní školy

Problém, který řešíme v oblasti základního školství pro město Rumburk a obec Staré Křečany je definován takto: Vysoký podíl školní neúspěšnosti žáků ze SVL

Nízký podíl žáků, kteří dosahují plného rozvoje svého potenciálu v nesegregovaném vzdělávacím prostředí."

3.3.1. Zdůvodnění problému – výchozí stav

Ve vztahu k definovanému problému v oblasti předškolního vzdělávání byly identifikovány jevy, které budou uvedeny v následujících odstavcích. Jednotlivé jevy vycházejí z dat obsažených ve vstupní analýze, která byla zpracována v průběhu září až prosince 2016.

V Rumburku a Starých Křečanech je dohromady 5 základních škol, přičemž 3 z nich zajišťují výuku pouze na 1. stupni (1. – 5. třída). Z těchto tří škol tedy žáci přecházejí na druhý stupeň buď na ZŠ Tyršova, nebo na ZŠ U Nemocnice. Na tyto dvě školy nicméně dochází či dojíždí žáci nejen z jejich spádové oblasti, ale také ze sousedních obcí (Jiříkov, Staré Křečany, Rybniště). Scházejí se žáci různých národností, z různého rodinného zázemí. Podmínky pro vyučování v takovém prostředí jsou náročné. Vytvoření dobře fungujícího třídního kolektivu trvá delší dobu.



Tab. Zastoupení žáků vyžadujících podporu na ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech¹¹

	Počet žáků	SVP (IVP)	SPÚ	SPCH	Sociální znevýh.	PIPP/ nediagnost.	Romové
ZŠ Tyršova	407	27	21	2	0	45	56
ZŠ U nemocnice	514	33	26	2	0	11	5
ZŠ V. Kováře (1. st.)	102	10	9	1	0	0	?
ZŠ Staré Křečany (1. st.)	30	5	?	?	4	0	5-10
ZŠ Pastelka (1. st.)	97	8	?	?	0	0	0
CELKEM	1150	83	?	?	4	56	cca 70

Zastoupení žáků vyžadujících podporu na ZŠ v Rumburku a Starých Křečanech - %¹²

%	Počet žáků	SVP (IVP)	SPÚ	SPCH	Sociální znevýh.	PIPP/ nediagnost.	Romové
ZŠ Tyršova	407	6,6 %	5,2 %	0,5%	0	11%	13,7 %
ZŠ U nemocnice	514	6,4 %	5,1 %	0,4%	0	2,1%	1 %
ZŠ V. Kováře (1. st.)	102	9,8 %	8,8 %	1%	0	0	?
ZŠ Staré Křečany (1. st.)	30	16,7 %	-	-	13,3 %	0	17 – 33 %
ZŠ Pastelka (1. st.)	97	8,2%	-	-	0	0	?

Už v předchozí kapitole, věnované předškolnímu vzdělávání, bylo zmíněno, že poměrně výrazným rysem školní docházky žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, je tzv. školní neúspěšnost. Školní neúspěšnost se ale netýká jen žáků, kteří pocházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Naopak, může se jednat i o žáky z finančně dobře zajištěných rodin, na které jejich rodiče jednoduše nemají čas.

Školní neúspěšnost představuje podprůměrné až nevyhovující výsledky při školním hodnocení. Provází ji strach ze školy, negativní vztah k učení, ke vzdělávání, k učitelům aj. (Průcha a kol., 2003, str. 240, 241). Neúspěch posiluje negativní očekávání a obavy z dalšího selhání. Stimuluje tendenci reagovat obrannými mechanismy. Každé další selhání posiluje potřebu vyhnout se neúspěchu.¹³ Opakovaným selháváním ve škole děti ztrácejí sebedůvěru a aspirace. Dítě, které nestačí požadavkům školy a nemá při vyučování úspěchy, se snaží na sebe upoutat pozornost učitele i spolužáků jiným způsobem, což vede k poruchám chování zejména ve vyšších třídách.¹⁴ Dalším z projevů školní neúspěšnosti jsou také absence.

Časté absence s sebou nesou následující rizika:

¹¹ Lukáš, R.: Vstupní analýza 2017

¹² Lukáš, R.: Vstupní analýza 2017

¹³ Vágnerová, M.: Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy, 2002, s. 177

¹⁴ Koluchová, J., Vavrdová, H.: Kapitoly z patopsychologie dítěte, 1983, s. 43-44



- absence na začátku školního roku může ovlivnit studijní výsledky. Na začátku školního roku se žáci adaptují na školní režim, opakují si látku z minulého ročníku. Pokud dítě v tomto období chybí, skluz v jeho vědomostech se může vléct i několik měsíců
- absence před koncem školního roku, kdy se uzavírají známky, vytváří pro učitele nedostatečný prostor pro objektivní klasifikaci

Záškoláctví může být také spouštěcím mechanismem dalších asociálních až antisociálních poruch chování. Dítě potřebuje vyplnit čas, kdy je za školou. Důsledkem absence dítěte ve vzdělávacím procesu může být negativní hodnocení školy v podobě zhoršení prospěchu, neklasifikování, opakování ročníku či uložení některého z výchovných opatření.¹⁵

Následující tabulka ukazuje, že na obou základních školách jsou každý rok přibližně dva až tři žáci, kteří ukončí povinnou školní docházku dříve než v 9. ročníku.

Tab. Počet žáků, kteří ve školním roce 2015/16 ukončili povinnou školní docházku a odešli ze školy

ZŠ	Počet žáků, kteří ukončili PŠD celkem	z toho v 9. ročníku	z toho v nižším ročníku
ZŠ Tyršova	36	33	3 (v 8. ročníku)
ZŠ U Nemocnice	74	71	3 (v 8. ročníku)

V úvodním odstavci bylo zmíněno, že druhý stupeň je pouze na dvou z celkových pěti základních škol v Rumburku a Starých Křečanech. Na druhý stupeň (tedy od 6. třídy) na tyto dvě školy dojíždí kromě toho ještě žáci z okolních obcí, jako je Jiříkov, Šluknov, Krásná Lípa, Rybníště, Varnsdorf. Tento faktor má vliv na třídní i školní klima. Scházejí se žáci různých národností, z různého rodinného zázemí. Podmínky pro vyučování v takovém prostředí jsou náročné. Vytvoření dobře fungujícího třídního kolektivu trvá delší dobu.

Z tabulky níže je patrné, že náročnost přechodových ročníků a schopnost zvládat tuto náročnost, tedy v 1. třídě a 6. třídě má vliv na případný úspěch nebo neúspěch žáka. Údaje za 1. a 6. třídu jsou uváděny speciálně proto, že čísla vykazovaná v těchto třídách jsou pro každý daný stupeň nejvyšší, každá další třída má hodnotu výrazně nižší. (Statistická ročenka školství).

Tab. školní neúspěšnost žáků v Rumburku, Starých Křečanech a v Ústeckém kraji, údaje za školní rok 2015/16

	žáci z 1. stupně, kteří neprospěli na konci 2. pololetí (= opakuji ročník)	počet neomluvených hodin u žáků 1. stupně
ZŠ Tyršova	1	Celkem 156 (z toho: 48 - 1. ročník, 0 - 2. třída, 41 - 3. třída, 40 - 4. třída, 27 - 5. třída)
ZŠ U Nemocnice	2 (z toho dva ve 3. třídě)	0
ZŠ V. Kováře (pouze 1. stupeň)	0	?
ZŠ Staré Křečany (pouze 1. stupeň)	0	Celkem 203 (z toho 1. ročník - 0, 2. ročník - 91, 3. ročník - 0, 4. ročník - 25, 5. ročník - 87)
ZŠ Pastelka (pouze 1. stupeň)	0	0

¹⁵ https://is.muni.cz/th/167002/pedf_m/4_DUSLEDKY_ABSENCE_VE_SKOLE.pdf



ČR celkem 1. stupeň	3 129	
- z toho 1. ročník	1 284	
Ústecký kraj celkem 1. stupeň	547	
- z toho 1. ročník	249	
-		
ČR celkem 2. stupeň	3 330	
- toho 6. ročník	1 109	
Ústecký kraj celkem 2. stupeň	523	
- z toho 6. ročník	189	

Údaje za 1. a 6. třídu jsou uváděny speciálně proto, že čísla vykazovaná v těchto třídách jsou pro každý daný stupeň nejvyšší, každá další třída má hodnotu výrazně nižší., Statistická ročenka školství

3.3.2 Příčiny problému a strategie intervence

Jako jednu z příčin školního neúspěchu na straně cílové skupiny je možné identifikovat (stejně jako v předškolním vzdělávání) **v pasivní roli rodičů, nepodnětném rodinném prostředí, rodina nemá zájem o dění ve škole.** Špatná komunikace s rodiči souvisí s **neexistujícím partnerstvím mezi školou – rodičem – dítětem.**

Poměrně často realizovanou aktivitou na prevenci školní neúspěšnosti je **doučování**, zejména doučování v neformálních klubech, kdy samotné doučování neprovádí učitel ze školy, ale jiný lektor, např. student vysoké školy.

Jako velmi potřebné byly identifikovány tzv. adaptační pobyty pro žáky (pobyt na několik dní a nocí), konkrétně by se jednalo o žáky z 1. třídy, 6. třídy (tedy přestup na 2. stupeň) a pro studenty prvních ročníků na středních školách. Zvláště v těchto ročnících totiž dochází ke střetu nových žáků, kteří pocházejí z jiných obcí a z různých sociálních prostředí. Školy, které se zúčastnily pilotního projektu mediace by rády ve výcviku pokračovaly. Je žádoucí, aby své nabyté znalosti mohly s někým sdílet. Mediační výcvik byl financován z Norských fondů.

Samotní pedagogové si dále stěžují na velké pracovní **přetížení administrativou a malým počtem hodin v přímé pedagogické činnosti.** Pedagogové chtějí učit a věnovat se dětem, nechťejí ztrácet čas řešením výchovných problémů, administrativní agendou. V lokalitě velikosti města Rumburk a obce Staré Křečany se do budoucna nabízí využití pozice Koordinátor inkluze pro město. Jeho role je především propojovací mezi různými subjekty, jeho činnost se vztahuje k několika rovinám – k ředitelům jednotlivých škol a vzdělávacích institucí, k politické reprezentaci města, k dalším institucím

Významně je také zmiňován **nedostatek odborníků**, což částečně souvisí s finanční neatraktivností lokality.

ZŠ Tyršova a ZŠ U Nemocnice byly mezi školami, které byly v roce 2016 vybrány pro pilotní projekt Mediace do škol. Pracovalo se s vedením škol, se sborovny, s vybranými učiteli, kteří se zúčastnili mediačního výcviku a s vybranými žáky druhých stupňů pro peer mediační výcvik. Tento výcvik má sloužit k posílení kompetencí učitelů, posílení vzájemné komunikace (i škola-učitel-rodič-dítě), v neposlední řadě také ke zlepšení školního a třídního klimatu. Zúčastněné školy by v mediačním výcviku rády pokračovaly.



V Rumburku je vypracován Komplexní preventivní program a jednotlivé školy (MŠ, ZŠ i SŠ) se aktivně zúčastňují tematických besed a přednášek a školy by rády preventivní přednášky na školách více rozšířily.

Co se nedostatku kvalifikovaných odborníků týče, platí i zde doporučení uváděné v předškolním vzdělávání – využít stávající síť. Chtěli bychom podpořit dobře fungující pravidelná setkávání pedagogů, výchovných poradců a zástupců Pedagogicko-psychologické poradny v Rumburku (projekt Řešíme to společně). V rámci těchto setkávání školy mezi sebou spolupracují a vyměňují si informace. Na některých školách se objevují projekty nepravidelné a krátkodobě – např. na ZŠ Tyršova na začátku školního roku 2017/18 v rámci spolupráce s UJEP působilo několik studentů, kteří se dvakrát týdně věnovali žákům ohroženým školním neúspěchem. Důležitá je také **připravenost pedagogů ZŠ**, např. potřebná metodická podpora učitelů ke své pedagogické práci. Toto si některé ZŠ řeší prostřednictvím tzv. Šablon (např. kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol, Nové metody ve výuce, atd.)

Návrhová část

Oblast		Vzdělávání
Priorita	ZŠ	Úspěšné fungování žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí na ZŠ a jejich úspěšný přechod do dalších stupňů vzdělávání
Cíl	ZŠ 1.	Žáci ze sociálně znevýhodněného prostředí mají možnost se připravovat na vyučování. Do roku 2020 je podpořena kvalitní školní příprava dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a jejich úspěšné fungování a absolvování ZŠ
Opatření	ZŠ 1.1.	V neformálním centru v Rumburku a Starých Křečanech budou realizovány aktivity pro 15 - 20 dětí pocházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí, které jim umožní přípravu na vyučování a budou dále rozvíjet motivaci k učení a pozitivní návyky
	Indikátor	Minimálně 30 žáků ročně využívá možnosti neformální přípravy na vyučování v bezpečném prostředí.
	ZŠ 1.2.	Vybrané ZŠ budou realizovat aktivity na rozvoj klíčových kompetencí žáků
	Indikátor	Žáci ze dvou ZŠ mohou navštěvovat Ctenářský klub a Klub zábavné logiky a Deskových her. Minimálně 35 žáků ohrožených školním neúspěchem využívá možnosti doučování a další přípravy na vyučování.
Garant		ZŠ 1.1. NNO + spolupracující ZŠ ZŠ 1.2. vybrané ZŠ v Rumburku a ZŠ Staré Křečany
Zdroje a náklady		ZŠ 1.1. OP VVV ZŠ 1.2. OP VVV Šablony I.
Celkové náklady na realizaci opatření		Celkové předpokládané náklady v rámci výzvy OP VVV 02_039_15 jsou uvedeny souhrnně v kapitole 5.
Vazba na definované příčiny problému		Nepodnětné rodinné prostředí, neexistující domácí příprava
Vazba na dopady		Vysoká absence, předčasné ukončování povinné školní docházky, „školní neúspěšnost“, pocity ohrožení

Oblast		Vzdělávání
Priorita	ZŠ	Úspěšné fungování žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí na



		ZŠ a jejich úspěšný přechod do dalších stupňů vzdělávání
Cíl	ZŠ 2.	Kvalitní vzdělávání a výchovu zajišťují pedagogičtí pracovníci, kteří ve své práci uplatňují odpovídající metody vzdělávání a výchovy a kteří mohou sdílet své praxe s ostatními pedagogy.
Opatření	ZŠ 2.1.	Ve spolupráci s PPP Rumburk budou pro zástupce škol realizovány výjezdové vzdělávací aktivity zaměřené na získávání poznatků v aktuálních tématech a potřebách škol. Tyto aktivity budou mít formu dvoudenního společného výjezdu, během kterého si pedagogové budou moci sdílet své dobré praxe a zkušenosti.
	Indikátor	Minimálně jednou ročně se uskuteční výjezdová vzdělávací aktivita. Každého výjezdu se zúčastní minimálně 8 účastníků. Do výjezdu budou zapojeny minimálně 4 organizace (různé subjekty).
	ZŠ 2.2.	ZŠ budou mít zajištěny podpůrný personál pro práci s žáky z cílové skupiny
	Indikátor	2 ZŠ mají k dispozici školního asistenta 2 ZŠ mají k dispozici školního speciálního pedagoga
	ZŠ 2.3.	Pedagogové ZŠ budou proškoleni v oblasti metod a práce s žáky z cílové skupiny, bude podpořen jejich osobnostní a profesní rozvoj
	Indikátor	Pedagogové ZŠ jsou podpořeni v rozvoji odborných kompetencí, zejména na využití nových přístupů v oblasti čtenářské, matematické gramotnosti, v oblasti cizích jazyků a v oblasti inkluzivního vzdělávání (minimálně 30 účastníků kurzů). 6 pedagogů ZŠ si vyměňují své pracovní zkušenosti formou vzájemných návštěv s pedagogy v jiné škole. 15 pedagogů vzájemně spolupracuje v oblasti rozvoje základních dovedností a v oblasti poskytování podpory žákům.
	ZŠ 2.4.	Pracovníci NNO a partnerských organizací se budou účastnit společných setkání, kde je řešeno inkluzivní a kvalitní vzdělávání.
	Indikátor	Minimálně jednou ročně se uskuteční společné setkání pedagogů, kde budou řešeny aktuální otázky z oblasti inkluzivního vzdělávání. Každého setkání se zúčastní minimálně 5 osob
Garant		ZŠ 2.1. Město Rumburk ZŠ 2.2. ZŠ Tyršova, ZŠ U Nemocnice ZŠ 2.3. ZŠ Tyršova, ZŠ U Nemocnice, ZŠ Staré Křečany ZŠ 2.4. NNO
Zdroje náklady a		ZŠ 2.1. Město Rumburk, Ústecký kraj, jiné ZŠ 2.2. OP VVV Šablony I. ZŠ 2.3. OP VVV Šablony I. ZŠ 2.4. OP VVV OP VVV
Celkové náklady na realizaci opatření		Celkové předpokládané náklady v rámci výzvy OP VVV 02_16_039 jsou uvedeny souhrnně v kapitole 5.
Vazba na definované příčiny problému		Nemožnost sdílet dobrou praxi. Neznalost nových metod práce s dětmi se SVP.
Vazba na dopady		Nemožnost sdílet dobrou praxi, chybějící partnerství škola-rodíč, nepropojenost aktérů

Oblast		Vzdělávání
Priorita	ZS	Úspěšné fungování žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí na ZŠ a jejich úspěšný přechod do dalších stupňů vzdělávání
Cíl	ZŠ 3	Rodiče získávají dostatek informací k vzdělávacímu systému
Opatření	ZŠ 3.1.	ZŠ Staré Křečany bude realizovat odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráci s rodiči žáků



	Indikátor	Škola zrealizuje odborně zaměřená tematická setkávání s rodiči žáků v celkovém součtu 24 hodin. Každého setkání se zúčastní minimálně 8 rodičů.
Garant		ZŠ 3.1. ZŠ Staré Křečany
Zdroje náklady a		ZŠ 3.1. OP VVV Šablony I.
Celkové náklady na realizaci opatření		Celkové předpokládané náklady v rámci výzvy OP VVV 02_16_039 jsou uvedeny souhrnně v kapitole 5.
Vazba na definované příčiny problému		Nedůvěra vůči institucím, Neznalost rodičovských práv
Vazba na dopady		Nízký počet dětí docházejících na školu ve Starých Křečanech

3.4. Oblast Střední školy

Problém, který řešíme v oblasti středních škol pro město Rumburk a obec Staré Křečany je: *Nízký počet žáků ze SVL docházejících na/dokončujících střední školy.*

3.4.1 Zdůvodnění problému – výchozí stav

Relativně velké zastoupení středních škol v městě Rumburk s cca 11 000 obyvateli a obci Staré Křečany s cca 1 200 obyvateli se jeví jako velká výhoda – za vzděláním není třeba daleko dojíždět, studijní obory jsou i genderově vyvážené, což je třeba problém v jiných lokalitách (např. Štětí – město s cca 8 tis. obyvateli má pouze jednu SŠ, jejíž obory jsou poměrně výrazně technicky zaměřené a nejsou atraktivní pro dívky nebo žáky ne technicky zaměřené). Toto není problém v Rumburku, je zde Gymnázium, SOŠ mediální grafiky a polygrafie, Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie. Tedy poměrně vyvážený výběr jak pro chlapce, děvčata, pro humanitně zaměřené i pro technicky orientované studenty. Problém je však to, že studenti po absolvování určitého oboru, v tom daném oboru následně nepracují nebo v daném oboru nepracují v regionu. To potvrzují i slova účastníků pracovních skupin o absolventkách Střední zdravotnické školy, kteří už během studia mluví otevřeně o tom, že budou pracovat buď v oboru v Německu, v oboru, ale jinde než ve Šluknovském výběžku nebo úplně mimo obor. V jiných lokalitách totiž budou za stejnou práci placeni více.

V současné době, kdy střední školy v celé ČR svádí boj o studenty, se na střední školy běžně dostávají všichni absolventi základních škol, dokonce i včetně těch, kteří povinnou docházku na ZŠ ukončili předčasně. Tato situace platí i pro Rumburk. Mezi žáky se sociálním znevýhodněním (často také Romy) patří k oblíbeným Střední škola Varnsdorf, která je spojena s Vyšší odbornou školou a nabízí pestré paletu výučných oborů. Ani jeden z ředitelů základních škol v Rumburku nevnímá v posledních letech výrazný vzrůst zájmu o učňovské obory. Oblíbené jsou sice obory jako kuchař, čistič, mechanik, seřizovač, kadeřnice či automechanik, ale většina žáků stále odchází na maturitní obory. Zároveň však existuje i poměrně vysoký počet dětí, které již po základní škole na dalším stupni vzdělávání nepokračují, nebo případně střední školu či učňovský obor vzdají v prvním pololetí prvního ročníku.

Tabulka níže ukazuje, kam nejčastěji mívají žáci, kteří ukončí povinnou školní docházku na rumburských základních školách.



Tab. Kam pokračují žáci po ukončení povinné školní docházky? Počet žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku + Na jaké SŠ žáci přecházejí?¹⁶

	ZŠ Tyršova	ZŠ U Nemocnice
Počet žáků, kteří ukončili PŠD celkem	36	74
z toho - Gymnázium	5	16
- Střední odborné školy ukončené maturitní zkouškou	18	38
- z toho Obchodní akademie	-	6
- z toho Zdravotní škola	-	2
- z toho Průmyslová škola	-	13
- z toho Ostatní střední školy	-	17
- Střední odborná učiliště	-	3
- učební obory ukončené závěrečnou zkouškou	13	17
(z toho z 9. ročníku)	10	14
(z toho z nižšího ročníku)	3	3

3.4.2 Příčiny problému a návrh strategie intervence

Jako jednu z příčin toho, že studenti nedokončí střední školu je na straně cílové skupiny možné identifikovat přesvědčení, že **vzdělání není v rodinách považováno jako investice a pro rodinu je výhodnější pokud již dítě nestuduje. Rodiny nemají finanční prostředky pro udržení dítěte na škole.** Dle dostupných informací využívá např. SOŠ mediální grafiky a polygrafie pro své studenty buď tzv. romská stipendia nebo tzv. retrostipendia Albatros. Retrostipendia Albatros ve zdejšímu regionu zprostředkovává komunitní centrum Kostka v Krásné Lípě. Pro vstup do tohoto projektu musí student a jeho rodina splnit určitá kritéria, další podmínky je pak nutné splnit pro samotné čerpání finančních prostředků. Cílem přitom není pouze samotná finanční podpora rodiny, ale zvýšení pravděpodobnosti, že takto podpořený student bude pokračovat v dalším vzdělávání. Mezi nejpodstatnější kritéria pro zařazení do projektu je např. skutečnost, že alespoň jeden z rodičů žadatele nesmí mít vyšší dokončené vzdělání než základní. K tomu se dále připojují další podmínky, např. žadatel nesmí mít na pololetním vysvědčení žádné neomluvené hodiny a ani žádnou pětku.

S tím velmi souvisí zmiňovaná **nedostatečná podpora studentů v kritickém období přechodu mezi ZŠ a SŠ.** Studenti nejčastěji opouští střední školu už v 1. ročníku. Podle výchovné poradkyně SOŠ mediální grafiky a polygrafie není možné určit jeden vzorec, který by se u těchto „odpadlíků“ opakoval. Např. na jejich škole by podle jejich slov potřebovali **odborníka na výchovné problémy**, který by tam byl denně. Ona sama je sice výchovný poradce, ale zároveň také učí a má na starosti školní tiskárnu. **Takový odborník chybí na všech středních školách v Rumburku**, které pak v rámci odborného pedagogicko-psychologického poradenství využívají buď Pedagogicko-psychologickou poradnu v Rumburku, nebo Středisko výchovné péče Šluknovsko, které sídlí v Jiřikově. Jejich služeb využívají ovšem všechny MŠ, ZŠ i SŠ v Rumburku a další školy z okolí. Ani při sebelepší vůli tyto 2 zařízení nemohou pokrýt celou poptávku po odborných službách v lokalitě.

Jako velmi potřebné by bylo vhodné zařazení tzv. „adaptačních pobytů“ zvláště pro studenty prvních ročníků středních škol. Řešením by mohla být aktivita neziskové organizace financovaná z některých výzev Operačního programu Zaměstnanost.

¹⁶ Údaje za školní rok 2015/16



Učitelé středních škol v Rumburku jako významnou konkurenci cítí **zřizování nových oborů bez budoucnosti**, tedy zřizování takových oborů na středních odborných učilištích, které možná vypadají „zajímavě“ pro studenty, ale potřebám zaměstnavatelů v lokalitě neodpovídají. Konkrétně byla zmiňována Střední odborná škola služeb a cestovního ruchu ve Varnsdorfu, která nabízí velmi širokou paletu nejen maturitních oborů, které mohou být pro mnohé žáky, kteří uvažují o dalším studiu po ZŠ velkým lákadlem. Bohužel, ne vždy má lákavě vypadající obor následně pracovní uplatnění v místě bydliště, př. Bodyguard – osobní ochránce. V tomto případě se jedná spíše o systémový problém, protože systém umožňuje přidělování akreditací těmto oborům. Zároveň by se těmto problémům mohlo předejít systematickým kariérovým poradenstvím v průběhu celé docházky na základní školu. Podle zástupců jednotlivých základních škol je ale kariérové poradenství dostatečné. Různými formami posilování kariérového poradenství se zabývají **aktivita MAP ORP Rumburk**, na podzim 2017 bylo naplánováno několik zajímavých akcí, např. Workshop pro kariérové a výchovné poradce v podniku TOS Varnsdorf nebo akce Živá knihovna povolání, která se uskutečnila v Rumburku.

Školy si také vytváří vlastní systém opatření. Na středních školách je velkým problémem záškoláctví. To je podpořeno i tím, že někde se plnoleté děti mohou omlouvat sami a navíc do elektronických žákovských knížek. Např. na SOŠ mediální grafiky a polygrafie to řeší radikálně tím, že mají klasické sešitové studentské průkazy, do nichž mohou omlouvat pouze rodiče, případně zákonní zástupci. Alespoň částečně je tedy pokus minimalizovat neomezené vlastní omlouvání studentů bez vědomí rodičů.

Škola	1. pololetí - Zameškané hodiny celkem/z toho neomluvené	2. pololetí - Zameškané hodiny celkem/z toho neomluvené
SOŠ mediální grafiky a polygrafie (2014/15)	17 197/1 409 (ze 187 studentů)	16 672/562 (ze 182 studentů)
Střední zdravotnická škola a Obchodní akademie (2014/15, údaje pouze střední škola)	18 406/1 557 (z 249 studentů)	16 244/1 453 (z 236 studentů)
Gymnázium	nezjištěno	Nezjištěno

Spolu se záškoláctvím jde ruku v ruce způsob trávení volného času, dostatek, resp. v tomto případě **nedostatek příležitostí k trávení volného času mládeže**. Ve městě je znatelná absence volnočasového využití mládeže především ve věku 15 let a starších. Část žáků SŠ ve městě jede hned po škole domů, protože jak uváděli (Vstupní analýza), nic je tam nedrží.

Byla zmiňována **nedostatečná spolupráce s asistenty prevence kriminality**, jejich nedostatečné kompetence při řešení konfliktních situací a zároveň nedostatečný dohled nad jejich činností.

Problematika středních škol je pojata více obecně než předcházející oblasti. Částečně je to dáno složením jednotlivých pracovních setkání, kde nebyli přítomni zástupci všech rumburských středních škol. Jako jeden z dlouhodobějších cílů, ke kterým se určitě v průběhu platnosti MPI (nebo v případě revize) chceme vrátit, je právě spolupráce se středními školami.



Návrhová část

Oblast		Vzdělávání
Priorita	SS	Snížení vlivu patologického způsobu trávení volného času u mladistvých na úspěšný přechod do dalších stupňů vzdělávání.
Cíl	SŠ 1.	Do roku 2021 snížit výskyt sociálně patologických jevů a zmenšit jejich vliv na další vzdělávací dráhy mladistvých
Opatření	SŠ 1.1.	Bude realizován komplexní průzkum potřeb mladých lidí v oblasti trávení volného času, který bude sloužit jako podklad pro budoucí opatření cílené na kvalitní a efektivně trávený volný čas mládeže ve městě.
	Indikátor	Vypracovaná zpráva z výzkumu.
	SŠ 1.2.	Budou realizovány aktivity zaměřené na podporu cílené práce s mladistvými (orientace v systému hodnot a současném světě) a na rozvoj dovedností odborníků, kteří pracují s CS
	Indikátor	9 zrealizovaných případových konferencí 2 školení pro odbornou veřejnost 9 dvoudenních akcí pro cílovou skupinu
Garant		SŠ 1.1 Město Rumburk SŠ 1.2 NNO
Zdroje a náklady		SŠ 1.1. neupřesněno SŠ 1.2. OPZ, výzva č. 52
Celkové náklady na realizaci opatření		SŠ 1.1. neupřesněno SŠ 1.2. 3 984 825,-
Vazba na definované příčiny problému		Nedostatečná náplň kvalitně a efektivně stráveného volného času. Negativní vzorce opakované v rodině, komunitě. Slabá role rodiny v oblasti výchovy. Nízká motivace k dalšímu vzdělávání. Odborníci, kteří pracují s mládeží, nemají příležitost dále rozvíjet své znalosti a dovednosti.
Vazba na dopady		Nedostatečná kapacita stávajících zařízení v Rumburku řešit tyto problémy. Záškoláctví. Migrace mezi středními školami. Experimentování s drogami.

3.5. Oblast Neformální vzdělávání

Problém, který řešíme v oblasti neformálního vzdělávání pro město Rumburk a obec Staré Křečany je:
Nízký počet dětí ze SVL navštěvující neformální a zájmové vzdělávání

3.5.1. Zdůvodnění problému – výchozí stav

Volnočasové aktivity v Rumburku a Starých Křečanech nabízí školy (kroužky, kluby, školní družiny), sportovní oddíly.

Na území města Rumburk působí dvě nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, Dům dětí a mládeže, Základní umělecká škola a středisko volného času Schrödingerův institut. Volnočasová nabídka pro děti školního věku je dostatečná. To už se ale nedá říci o volnočasovém vyžití mládeže především ve věku 15 let a starších. Část žáků SŠ ve městě jede hned po škole domů, protože jak uváděli (Vstupní analýza), nic je tam nedrží.



Např. Dům dětí a mládeže Rumburk je umístěn necelý 1 kilometr od centra města, od hlavního náměstí, dál jsou už jen louky, pole, lesíky a ještě dál hranice s Německem. Pro kreativní využití dětí tedy ideální prostředí. Přesto, pro Vstupní analýzu 2017 někteří rodiče dětí uvedli, že je to pro ně „daleko“ a nechtějí tam posílat děti samotné. Při pohledu na mapu rumburských SVL je vidět, že řada z mikro lokalit je umístěna přímo v centru a na cestě do na okraji města umístěného Domu dětí a mládeže, takže vedle „vzdálenosti“ může být hlavním problémem pro rodiče hlavně pocit „nebezpečnosti“.

3.5.2 Příčiny problému a návrh strategie intervence

Jako hlavní příčinu „nenavštěvování neformálního a zájmového vzdělávání dětí ze SVL“ vidí pracovní skupina **velmi krátkou motivovanost dětí, nestálý zájem dětí a rodičů**, nezaměřenost na úspěch. Krátkodobý zájem o návštěvu kroužků je ale vnímán i obecně u všech dětí a mládeže a spíše než cokoli jiného to skupina hodnotí jako důsledek současného nastavení společnosti.

Problematickým místem v Rumburku jsou hřiště a volnočasové využití mládeže ve věku 15 let a starších. Dle informací poskytnutých pro Vstupní analýzu (leden 2017) zaznívalo především od teenagerů, že postrádají např. hudební či studentský klub. Část studentů středních škol jede ihned po vyučování domů, protože je „ve městě nic nedrží“. Potřebnost studentského klubu pojmenovávali také ředitelé rumburských středních škol. Doporučujeme ve městě připravit komplexní průzkum potřeb mladých lidí v oblasti volného času.

Nedá se říci, že by děti o možnosti navštěvovat volnočasová zařízení nevěděly – propagace jednotlivých institucí je velká. V posledních letech není možné přehlédnout aktivity Schrödingerova institutu, které zkrátka vybočují, jsou jiné. Pro celý Šluknovský výběžek je typický nedostatek odborníků, a tady během pár let pod vedením známých sportovců vzniklo hnízdo, které nabízí pravidelné Cyklistické akademie, Volejbalové akademie, Basketbalové akademie, jejich děti potkáváte na závodech v širokém okolí.

Na samotnou návštěvu volnočasových zařízení dětí nemají vliv pouze rodiče, ale do určité míry i kvalitní „lektori, vyučující“, kteří je dokáží správně motivovat a probudit u nich zájem o určitou činnost nebo aktivitu. Dětský zájem je jedna věc, ale musí být také „někdo“ kdo s tímto zájmem bude dále pracovat. Například všichni tutoři SI musí mít kvalifikaci pedagoga volného času, nebo se **musí dovzdělávat v dalších odbornostech** a to je i pro ně samotné **finančně náročné**.

Problematika neformálního vzdělávání je pojata více obecně než předcházející oblasti. Částečně je to dáno i složením jednotlivých pracovních setkání, kde nebyli přítomni zástupci všech rumburských volnočasových zařízení. Jako jeden z dlouhodobějších cílů, ke kterým se určitě v průběhu platnosti MPI (nebo v případě revize) chceme vrátit, je právě spolupráce s těmito organizacemi. V tuto chvíli jsme nestanovili žádné samostatné opatření pro oblast neformálního vzdělávání. Problematika zmonitorování situace ohledně volnočasových preferencí je již řešena v oblasti Střední školy.

Problémy ve vzdělávání obecně z pohledu systémového

Ve všech tematických skupinách vzdělávání (tedy předškolní, základní, střední a neformální) je možné za hlavní příčiny problému jmenovat Krátkodobě orientovanou politiku. Toto nastavení se konkrétně projevuje např. v příliš častých změnách v zákonech (Ti, kdo tvoří zákony, neznají často každodenní realitu na školách. Krátká doba na nastudování změn), nevhodným nastavením normativů na žáky (Gymnázia přijímají i čtyřkaře, kvůli počtu dětí), dále současná legislativa neumožňuje vynutitelnost povinné školní docházky a plnění povinností od rodičů, adresné využití sociálních dávek na potřeby dětí.



4. POPIS IMPLEMENTACE MPI

Postup tvorby a implementace MPI

1. Příprava MPI (obec, manažer SZ ve spolupráci s ASZ a dalšími klíčovými aktéry).

Řídící struktury MPI navazují na orgány Lokálního partnerství města Rumburk a obce Staré Křečany, zejména na činnost pracovní skupiny Vzdělávání. Pracovní skupina Vzdělávání měla při plánování k MPI tři setkání: 16. ledna 2017, 26. ledna 2017, 22. května 2017. Zástupci jednotlivých institucí mají zajištěné členství v pracovní skupině Vzdělávání. V případě nutnosti se dostaví náhradník za danou instituci. Zástupci monitorují aktivity v rámci svých institucí. Podílejí se také na průběžném vyhodnocování MPI.

2. Schválení MPI v orgánech obce, Rada, Zastupitelstvo

3. Realizace MPI po dobu 3 let:

- 3.1. Projektové poradenství pro projekty vycházející z MPI,
- 3.2. Kontrola plnění a evaluace cílů a opatření MPI; průběžný monitoring plnění cílů MPI (spolupráce ASZ a obce); po 1. roce od schválení MPI a dále každoročně po dobu tří let.
- 3.3. Vzdělávání a workshopy pro partnery v lokalitě
- 3.4. Podpora komunikace s veřejností (veřejná setkání)
- 3.5. Podpora realizace komunikačního plánu
- 3.6. Realizace neprojektových cílů (spolupráce mezi partnery)

4. v PS Vzdělávání, setkávání v pravidelném intervalu, pravidelný reporting.

5. Revize MPI na základě evaluace nebo monitoringu plnění.



5. PŘEDPOKLÁDANÝ ODHAD ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ V RÁMCI KPSVL¹⁷

Opatření	Částka v Kč	Zdroj
MŠ 1.1. V Rumburku vznikne neformální předškolní centrum s denní kapacitou 12 dětí	6 541 020,-	OP VVV
MŠ 1.2. U dětí navštěvujících neformální předškolní centrum budou rozvíjeny a dále podporovány prosociální, kognitivní a emoční dovednosti		
MŠ 1.3. Budou realizovány minimálně 4 aktivity ročně umožňující úspěšný přechod dětí z neformálního centra do MŠ.		
MŠ 2.3. Pracovníci neformálního předškolního centra budou proškoleni v oblasti nových metod práce s cílovou skupinou		
MŠ 3.2. Bude realizována informační kampaň směrem k rodičovské i širší veřejnosti s cílem podpořit úspěšné jednání se zdravotnickými, sociálními i vzdělávacími organizacemi.		
ZŠ 1.1. Dětem pocházejícím ze sociálně znevýhodněného prostředí bude nabídnuta možnost přípravy na vyučování		
ZŠ 2.4. Pracovníci NNO a partnerských organizací se budou účastnit společných setkání, kde je řešeno inkluzivní a kvalitní vzdělávání.	3 984 825,-	OPZ
SŠ 1.2. Budou realizovány aktivity zaměřené na podporu cílené práce s mladistvými (orientace v systému hodnot a současného světě) a na rozvoj dovedností odborníků, kteří pracují s CS.		

¹⁷ Stanoveno na základě údajů uvedených ve fiších.



6. ANALÝZA RIZIK

Riziko chápeme jako měřitelnou nejistotu, že projekt/program neuspěje, sníží se jeho užitek, nebo se zvýší jeho náklady či doba realizace. Je proto žádoucí o těchto možných rizicích uvažovat předem a zabývat se tím, jak jim předejít. Analýzou rizik rozumíme rozbor rizik spojených s navrženými opatřeními, podle pravděpodobnosti jejich výskytu a závažnosti dopadu.

Níže uvedená rizika jsou specifikována pro základní kroky řešení, tedy pro naplánovaná opatření. Jsou to možná nebezpečí, která mohou v určité fázi ohrozit naplánované opatření. Součástí této analýzy je zároveň uvedení strategie pro prevenci negativního dopadu daného rizika. Tato strategie pro prevenci by měla být realistická a vycházet ze znalosti místních/lokálních podmínek. Úspěšným předpokladem je tedy znalost místních podmínek, aktérů.

Název rizika	Pravděpodobnost výskytu	Závažnost dopadu	Prevence
Nedostatek odborných kapacit k realizaci opatření	Vysoká	Vysoká	Aktivní komunikace s potenciálními partnery už před začátkem projektu. Spolupráce s ÚP, včasná inzerce na webových stránkách města, škol, organizací. Spolupráce s místními studenty pedagogických fakult. Volba opatření s ohledem na dostupné lidské zdroje v místě. Volit taková opatření, která co nejméně personálně zatíží stávající systém.
Nedosahování vytčených indikátorů (např. nezájem rodičů o zapojení, nízký počet zapojených dětí)	Střední	Vysoká	Včasný a průběžný monitoring plnění MPI. Reálné nastavení indikátorů s ohledem na místní znalost.
Nedostatek finančních prostředků pro navrhovaná opatření	Střední	Vysoká	Sledování výzev, znalost pravidel pro žadatele, projektové poradenství
Legislativní změny, změny podmínek výzvy	Střední	Vysoká	Pravidelné konzultace s poskytovatelem dotace, účast na informačních seminářích, konzultace s ASZ
Špatná spolupráce partnerů v systému	Nízká	Střední	Včasné zajištění partnerů pro realizaci projektu.
Špatné vnímání inkluze ve městě a mezi politickou reprezentací	Střední	Střední	Otevřená komunikace v rámci města. Zástupci města se účastní PS a jsou pravidelně informováni o aktivitách. Vzdělávací akce pro manažera SPSZ, pro další zájemce z města. Reálné nastavení opatření.



7. MONITOROVÁNÍ A EVALUACE MPI

Evaluaci obecně můžeme chápat jako proces, jako systematický sběr a analýzu dat pro hodnocení nastavení, efektivity a přínosu plánovaných opatření a projektů. Smyslem zde předkládaného dokumentu (Místní plán inkluze) je nastavení určitých opatření s cílem přispět ke snížení a minimalizaci současně identifikovaných problémů v oblasti vzdělávání. Hodnocení tedy probíhá v různých etapách realizace opatření a také s různým účelem. Její význam je důležitý pro všechny aktéry:

- pro cílové skupiny/lokality (jak se jim přímo změnil život díky určitému opatření?)
- pro donory daného projektu (jak úspěšná byla intervence, kterou financovali?)
- pro organizace samotné a jejich zřizovatele

Kontrola plnění zde předkládaného dokumentu bude probíhat v rámci setkání pracovní skupiny Vzdělávání, která se budou konat alespoň jednou za 6 měsíců. Na těchto setkáních bude zároveň zástupce města sbírat podklady pro evaluaci od relevantních subjektů zapojených do navržených opatření. Odpovědným subjektem bude vedoucí odboru školství, kultury a tělovýchovy. Sběr dat bude probíhat ve spolupráci s manažerem SPSZ.

Evaluace bude probíhat na všech školách, školských zařízeních, v neziskových organizacích a dalších subjektech, které budou zapojeny do realizace opatření MPI.

Na celkové evaluaci tříleté implementace plánu se bude podílet ASZ.



8. KOMUNIKAČNÍ PLÁN REALIZACE MPI

Jedním z cílů Místního plánu inkluze je nejen nastavení strategie pro kvalitní a inkluzivní vzdělávání v obou obcích, ale také aktivní komunikace těchto strategií směrem ven – tedy k obyvatelům Rumburku a Starých Křečan, ale i k odborné i laické veřejnosti. Kromě současné podoby komunikačních aktivit (setkání pracovních skupin, informování e-maily o novinkách, individuální konzultace), je plánováno využít do budoucna nabídky tematických školení, seminářů a dalších možných forem vzdělávání. Ve spolupráci s ASZ bude v průběhu 3 let uspořádán alespoň jeden odborný workshop a jedno veřejné setkání zaměřené na vybranou problematiku z oblasti vzdělávání.

Veřejnost bude dále informována o jednotlivých opatřeních, které z předkládaného plánu plynou. K tomuto účelu budou průběžně využívány následující nástroje:

- a) nástroje města: webové stránky města Rumburk a obce Staré Křečany, Rumburské noviny.
- b) nástroje partnerů a zapojených organizací: webové stránky jednotlivých škol, školských zařízení, webové stránky projektu MAP Rumburk, webové stránky zapojených organizací a realizátorů jednotlivých opatření, Dny otevřených dveří.



Příloha č. 1 Strategický rámec investičních priorit MAP ORP Rumburk do roku 2023

Seznam projektových záměrů pro investiční intervence zpracovaný pro SO ORP Rumburk, vybrané projektové záměry plánované pro Rumburk a Staré Křečany.

Identifikace školy, školského zařízení či dalšího subjektu	Název projektu	Očekávané celkové náklady na projekt v Kč	Očekávaný termín realizace	Poznámka
MŠ Rumburk, Krásnolipská IČ:65082729 RED_IZO:600075842 IZO MŠ:107561948	Bezbariérový přístup do MŠ-pořízení nájezdové rampy	200 000,-	2017-2019	
ZŠ Rumburk, Vojtěcha Kováře IČ:72744596 RED_IZO:600076156 IZO ZŠ:102053677	Bezbariérový přístup	2 000 000,-	2017-2019	
ZŠ Rumburk, Tyršova IČ:72744359 RED_IZO:600076351 IZO ZŠ: 102065322	Bezbariérový přístup	3 000 000,-	2017-2019	
	Nová učebna/laboratoř chemie a fyziky	1 200 000,-	2017-2019	
	Nová učebna/laboratoř přírodopisu	500 000,-	2017-2019	
	Jazyková učebna - vybavení	400 000,-	2017-2019	
ZŠ Rumburk, U Nemocnice IČ:72744430 RED_IZO:600076407 IZO ZŠ:102553921	Bezbariérový přístup	5 000 000,-	2017-2020	Žádost podána v únoru 2017 v rámci výzvy č. 47 IROP – nyní probíhá hodnocení
	Nová učebna fyziky	2 400 000,-	2017-2018	
ZŠ Pastelka, o.p.s., Jiříkovská 962/49, Rumburk IČ: 25495488 RED_IZO:650074734 IZO ZŠ:150078391 Soukromý subjekt, není zřizován Městem Rumburk	Bezbariérová škola (nájezdové rampy a schodolez, úprava soc. zařízení)	800 000,-	2016-2018	
	Obnovení PC techniky, interaktivní tabule	200 000,-	2016-2018	
	Využití školní zahrady pro výukovou a zájmovou činnost I. (vybudování dopravního hřiště, včetně parkoviště, sportovního zázemí, oplocení)	5 000 000,-	2017-2019	
	Dům řemesel (využití objektu na školní zahradě k vybudování řemeslných dílen, oprava domu, přístavba)	3 000 000,-	2017	
	Využití školní zahrady pro výuku a zájmovou činnost II.	2 000 000,-	2018-2020	
	Vybudování volnočasového centra (z půdních prostor ZŠ + generální oprava střechy)	15 000 000,-	2017-2020	
ZŠ a MŠ Staré Křečany IČ: 72744375 RED_IZO: 600076369 IZO ZŠ: 102065365 IZO MŠ: 107561620	ZŠ Bezbariérovost (výtah do 2.NP +postupné schodiště do půdních prostor)	2 000 000,-	2017-2019	Jako součást volnočasov



				ého centra
	Pořízení nové IT techniky do ZŠ	1 000 000,-	2017-2018	
	ZŠ sanace	?	2018-2019	
	ZŠ školní hřiště	?	2018	IROP
	MŠ kanalizace/čov	?	2018-2019	
	Parkoviště před ZŠ (přizpůsobení parkoviště pro hendikepované + úprava zeleně, záhony)	500 000,-	2017-2018	



Příloha č. 2 Stromy příčin

Příloha 2.1. Předškolní vzdělávání

1. Neúčast dětí na předškolním vzdělávání v odpovídajícím rozsahu	1.1. Cílová skupina	1.1.1. Nepodnětné rodinné prostředí	1.1.1.1. Rodiče nepřipraví dítě na vstup do MŠ/nemají kompetence	1.1.1.1.1. Děti nejsou připravené na vstup do předškolní výchovy 1.1.1.1.2. Děti nemají sociální a hygienické návyky
			1.1.1.2. Rodiče si neuvědomují význam předškolního vzdělání	
		1.1.2. Pasivní role rodičů	1.1.2.1. Nezájem rodiny o dění ve škole	
			1.1.2.2. Přenášení veškeré odpovědnosti na školu 1.1.2.3. Neznalost rodičovských práv a školské legislativy	1.1.2.3.1. Rodiče nemají přehled o termínech zápisů do MŠ
		1.1.3. Rodiče nemají finanční prostředky (stravné, cestovné, kroužky, další školní aktivity), nepravidelné docházení	1.1.3.1. Nevhodné výdajové preference rodin	1.1.3.1.1. Nízká úroveň finanční gramotnosti rodičů 1.1.3.1.2. Orientace na krátkodobou spotřebu
			1.1.3.2. Rodiče nevnímají vzdělání jako investici	



1.2. Majitelé aktiv/instituce	1.2.1. Nedostatek kvalifikovaných pedagogů/odborníků/speciálních pedagogů/psychologů	1.2.1.1. Přetíženost učitelů	1.2.1.1.1. Málo hodin v přímé pedagogické činnosti/velká administrativa	
		1.2.1.2. Nízká dostupnost odborníků	1.2.1.1.2. Nemožnost sdílet dobrou praxi	
		1.2.1.3. Pedagogové se nestíhají vzdělávat v aktuálních metodách předškolní výchovy		
		1.2.1.4. Chybí chůvy pro mladší děti		
	1.2.2. Chybějící partnerství rodič - učitel - škola			
	1.2.3. Nedostatečná kapacita zařízení			
1.3. Obecní úroveň	1.3.1. Odliv učitelů - nezáměr učitelů pracovat v místě	1.3.1.1. Vzdálenost od univerzit		
		1.3.1.2. Práce není pro pracovníky v MŠ dostatečně finančně ohodnocena		
1.4. Nastavení systému	1.4.1 Krátkodobě orientovaná politika	1.4.1.1. Příliš časté změny v zákonech	1.4.1.1.1. Neúčelné čerpání finančních prostředků	1.4.1.1.1.1. Nevhodné nastavení normativů na žáky
		1.4.1.2. Tvorba zákonů bez ohledu na prospěch dětí		



Příloha 2.2. Základní vzdělávání

1. Vysoký podíl školní neúspěšnosti žáků ze SVL	1.1. Cílová skupina	1.1.1. Nepodnětné rodinné prostředí	1.1.1.1. Děti se nemají kde a jak připravovat na výuku		
		1.1.2. Pasivní role rodičů	1.1.2.1. Nezájem o dění ve škole		
			1.1.2.2. Přenášení veškeré odpovědnosti na školu		
			1.1.2.3. Neznalost rodičovských práv a školské legislativy		
		1.1.3. Rodiče nemají finanční prostředky (stravné, cestovné, kroužky, další školní aktivity), nepravidelné docházení	1.1.3.1. Nevhodné výdajové preference	1.1.3.1.1. Nízká úroveň finanční gramotnosti rodičů	1.1.3.1.1.1. Neefektivní výchova k finanční gramotnosti v systému vzdělávání
				1.1.3.1.2. Orientace na krátkodobou spotřebu	
				1.1.3.1.3. Jiné finanční preference	
			1.1.3.2. Rodiče nevnímají vzdělání jako investici		



1.2. Majitelé aktiv/instituce	1.2.1. Nedostatek kvalifikovaných pedagogů/odborníků/speciálních pedagogů/psychologů	1.2.1.1. Přetíženost učitelů	1.2.1.1.1. Málo hodin v přímé pedagogické činnosti/velká administrativa 1.2.1.1.2. Nemožnost sdílet dobrou praxi 1.2.1.1.3. Nedostatečné finanční ohodnocení 1.2.1.1.4. Vysoký podíl žáků ve třídách
		1.2.1.2. Nízká dostupnost personálních kapacit pro práci s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami 1.2.1.3. Špatný způsob financování kroužků na ZŠ (logopedie, doučování)	1.2.1.2.1. Studenti učitelských oborů nechtějí učit
	1.2.2. Chybějící partnerství rodič - učitel - škola	1.2.2.1. Nespolupráce asistent - rodina 1.2.2.2. Degradace pozice učitele	
1.3. Obecní úroveň	1.3.1. Odliv učitelů - nezájem učitelů pracovat v místě	1.3.1.1. Vzdálenost od univerzit	
	1.3.2. Malá motivace ke změnám	1.2.3 Chybí projektový manažer pro realizaci projektů	1.2.3.1. Nedostatečné personální kapacity pro případnou realizaci projektů
	1.3.2. Neudržování bezpečnosti na veřejném prostranství	1.3.2.1. Nedostatečná kontrola ze strany APK	1.3.2.1.1. Nedostatečný dohled nad prací APK



1.4. Nastavení systému	1.4.1 Krátkodobě orientovaná politika	1.4.1.1. Příliš časté změny v zákonech	1.4.1.1.1. Neúčelné čerpání finančních prostředků	1.4.1.1.1.1. Nevhodné nastavení normativů na žáky

Příloha 2.3. Střední školy

1. Nízký počet žáků ze SVL docházejících/dokončujících střední školy	1.1. Cílová skupina	1.1.1. Nepodnětné rodinné prostředí	1.1.1.1. Nedostatečná orientace v hodnotovém systému současné společnosti		
		1.1.2. Pasivní role rodičů	1.1.2.1. Nezájem o dění ve škole 1.1.2.2. Přenášení veškeré odpovědnosti na školu 1.1.2.3. Neznalost rodičovských práv a školské legislativy		
		1.1.3. Rodiče nemají finanční prostředky (stravné, cestovné, kroužky, další školní aktivity), nepravidelné docházení	1.1.3.1. Nevhodné výdajové preference	1.1.3.1.1. Nízká úroveň finanční gramotnosti rodičů	1.1.3.1.1.1. Neefektivní výchova k finanční gramotnosti v systému vzdělávání
				1.1.3.1.2. Orientace na krátkodobou spotřebu	
			1.1.3.2. Rodiče nevnímají vzdělání jako investici		



1.2. Majitelé aktiv/instituce	1.1.4. Migrace studentů v rámci středních škol	1.1.4.1. Neefektivní kariérní poradenství		
	1.2.1. Nedostatek kvalifikovaných pedagogů/odborníků/speciálních pedagogů/psychologů	1.2.1.1. Přetíženost učitelů	1.2.1.1.1. Málo hodin v přímé pedagogické činnosti/velká administrativa	1.2.1.1.1.1. Nemožnost sdílet dobrou praxi
		1.2.1.2. Nízká dostupnost personálních kapacit pro práci s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	1.2.1.2.1. Studenti učitelských oborů nechťejí učit	
	1.2.2. Chybějící partnerství rodič - učitel - škola			
	1.2.3 Chybí projektový manažer pro realizaci projektů			
	1.2.4. Konkurenční boj mezi středními školami	1.2.4.1. Nevhodný způsob udělování akreditací středoškolským oborům	1.2.4.1.1. Zřizování oborů bez budoucnosti/ bez ohledu na možnosti pracovního uplatnění v lokalitě	
	1.2.5. Odborníci, kteří pracují s mládeží, nemají příležitost pro rozvoj svých znalostí, dovedností, sdílení zkušeností a praxe			



1.3. Obecní úroveň	1.3.1. Odliv učitelů - nezáměr učitelů pracovat v místě	1.3.1.1. Vzdálenost od univerzit		
	1.3.2. Nedostatek volnočasových aktivit, které by mládež zdržely v obci	1.3.2.1. Město nemá nabídku, která je pro mládež zajímavá		
	1.3.3. Neudržování bezpečnosti na veřejném prostranství	1.3.3.1. Nedostatečná kontrola ze strany APK	1.3.3.1.1. Nedostatečný dohled nad prací APK	
1.4. Nastavení systému	1.4.1 Krátkodobě orientovaná politika	1.4.1.1. Příliš časté změny v zákonech	1.4.1.1.1. Neúčelné čerpání finančních prostředků	1.4.1.1.1.1. Nevhodné nastavení normativů na žáky

Příloha 2.4. Neformální vzdělávání

1. Nízký počet dětí ze SVL navštěvující neformální a zájmové vzdělávání	1.1. Cílová skupina	1.1.1. Nízký zájem dětí a žáků	1.1.1.1. Nepodnětné rodinné prostředí	1.1.1.1. Nedostatečná orientace v hodnotovém systému současné společnosti	
				1.1.1.2. Jiný způsob trávení volného času	1.1.1.2.1. Krátkodobá a nepravidelná účast na kroužcích
		1.1.2. Pasivní role rodičů	1.1.2.1. Nezáměr o mimoškolní aktivity svého		



dítěte			
1.2. Majitelé aktiv/instituce		1.1.2.2. Přenášení veškeré odpovědnosti na školu	
		1.1.2.3. Neznalost rodičovských práv a školské legislativy	
	1.1.3. Rodiče nemají finanční prostředky (stravné, cestovné, kroužky, další školní aktivity), nepravidelné docházení	1.1.3.1. Nevhodné výdajové preference	1.1.3.1.1. Nízké úroveň finanční gramotnosti rodičů
			1.1.3.1.1.1. Neefektivní výchova k finanční gramotnosti v systému vzdělávání
			1.1.3.1.2. Orientace na krátkodobou spotřebu
		1.1.3.2. Nedostatečné pracovní příjmy rodiny	
	1.2.1. Nedostatek kvalifikovaných pedagogů/lektorů	1.2.1.1. Další vzdělávání lektorů je finančně náročné	
		1.2.1.2. Nízká dostupnost personálních kapacit pro práci s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	
	1.2.2. Chybějící partnerství rodič - učitel - organizace poskytující vzdělávání	1.2.2.1. Pracovníci nejsou kompetentní pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami	



1.2.3. Konkurence mezi místními organizacemi poskytujícími zájmové vzdělávání				
1.3. Obecní úroveň	1.3.1. Odliv učitelů - nezájem učitelů pracovat v místě			
	1.3.2. Nedostatečná fyzická dostupnost organizací pro zájmové vzdělávání			
	1.3.3. Neudržování bezpečnosti na veřejném prostranství	1.3.3.1. Nedostatečná kontrola ze strany APK		1.3.3.1.1. Nedostatečný dohled nad prací APK
1.4. Nastavení systému	1.4.1 Krátkodobě orientovaná politika	1.4.1.1. Příliš časté změny v zákonech		



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



Obec Staré Křečany

407 61 Staré Křečany 38
IČO 00261653

dotace.krecany@volny.cz
DIČ CZ0026165

**Výpis z usnesení ze 40. Veřejného zasedání Zastupitelstva obce Staré
Křečany konaného dne 28. 6. 2018**

Ve Starých Křečanech, dne 10. 7. 2018

4

Zastupitelstvo obce na svém 40. veřejném zasedání dne 28. 6. 2018 projednalo a schvaluje
Místní plán inkluze města Rumburk a obce Staré Křečany.

Luděk Pešek
projektový manažer



Obec Staré Křečany
407 61 Staré Křečany 38
IČO 00261653
DIČ CZ00261653 (3)



Výpis z usnesení
z 26. zasedání Zastupitelstva města Rumburk,
konaného dne 28. června 2018

Místní plán inkluze pro období 2018 – 2021

Zastupitelstvo města Rumburk:

- a) **projednalo** Místní plán inkluze města Rumburk a obce Staré Křečany pro období 2018–2021,
- b) **schvaluje** Místní plán inkluze města Rumburk a obce Staré Křečany pro období 2018–2021 v předloženém znění a v části týkající se města Rumburk.



Ing. Jaroslav Sykáček, v.r.
starosta města

Jiří Pimpara
místostarosta města


Ing. Alois Kittl
místostarosta města

Výpis z usnesení z 26. zasedání Zastupitelstva města Rumburk,
konaného dne 28. 6. 2018
v sále Domu kultury Střelnice Rumburk

1



Příloha č. 7b Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 4.0

Vyjádření Odboru pro sociální začleňování (Agentury) Úřadu vlády ČR

k Místnímu plánu inkluze ve vzdělávání obce/ (MPI)

verze 4.0

Žadatel o vyjádření stanoviska (obec):

město Rumburk a obec Staré Křečany

Agentura pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR potvrzuje, že uvedený Místní plán inkluze ve vzdělávání, který je platnou součástí/přílohou Strategického plánu pro sociální začleňování pro lokalitu Rumburk a Staré Křečany, schváleného zastupitelstvy zapojených obcí Rumburk a Staré Křečany dne 28. 6. 2018, **je v souladu** s/se:

1. potřebami místního systému vzdělávání a zohledňuje potřeby zúčastněných aktérů v oblasti vzdělávání;
2. platnou legislativou a je založen na inkluzivních principech v oblasti vzdělávání;
3. strategickými dokumenty MŠMT v oblasti vzdělávání, zejména strategií vzdělávací politiky ČR do roku 2020, Dlouhodobým záměrem rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky na období 2014-2020 a Akčním plánem pro inkluzivní vzdělávání 2016-2018;
4. zaměřením operačních programů relevantních pro Koordinovaný přístup v sociálně vyloučených lokalitách (Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání, Integrovaný regionální Operační program a Operační program Zaměstnanost) a současně žádný z uvedených cílů a navržených opatření není diskriminační. V Ústí nad Labem, dne 3. 9. 2018

Příjmení, jméno, funkce, podpis:

Bc. Michal Kratochvíl

vedoucí oddělení Regionální centrum západ
Odbor pro sociální začleňování (Agentura)
Úřad vlády ČR



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

